

**Protokół Nr IV/2024
z sesji Rady Miasta Racibórz
z dnia 28 sierpnia 2024 r.**

Obrady rozpoczęto 28 sierpnia 2024 r. o godz. 15:00, a zakończono o godz. 19:07 tego samego dnia. W posiedzeniu wzięło udział 19 członków. Nieobecni: radna Katarzyna Dutkiewicz i radny Dominik Konieczny. Lista obecności stanowi zał. Nr 1 do protokołu.

Obecni:

1. Marian Czerner
2. ~~Katarzyna Dutkiewicz~~
3. Marcin Fica
4. Michał Fita
5. Justyna Henek-Wypior
6. Piotr Klima
7. ~~Dominik Konieczny~~
8. Magdalena Kusy
9. Mirosław Lenk
10. Henryk Mainusz
11. Ludmiła Nowacka
12. Julia Parzonka
13. Dariusz Polowy
14. Justyna Poznakowska
15. Paweł Rycka
16. Justyna Święty-Ersetic
17. Dawid Waclawczyk
18. Roman Wałach
19. Adam Witecki
20. Alan Wolny
21. Piotr Żurawik

Podjęto następujące uchwały:

1. Uchwała Nr IV/46/2024 w sprawie zmiany budżetu miasta na 2024 rok.
2. Uchwała Nr IV/47/2024 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.
3. Uchwała Nr IV/48/2024 w sprawie udzielenia dotacji celowej na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.
4. Uchwała Nr IV/49/2024 w sprawie zmiany Uchwały Nr L/732/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie Regulaminu udzielania dotacji na zadania ujęte w Programie ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Racibórz na lata 2023-2028 realizowane w budynkach mieszkalnych.
5. Uchwała Nr IV/50/2024 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków

ratowników oraz kandydatów na strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Miasta Racibórz za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.

6. Uchwała Nr IV/51/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności działek gruntu położonych w Raciborzu przy ul. Mikołowskiej.
7. Uchwała Nr IV/52/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Cieszyńskiej.
8. Uchwała Nr IV/53/2024 w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności działki gruntu położonej w Raciborzu w obrębie ulicy Opawskiej.
9. Uchwała Nr IV/54/2024 w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności działki gruntu położonej w Raciborzu przy ulicy Staszica.
10. Uchwała Nr IV/55/2024 w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy części nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Browarnej 5 i 7.
11. Uchwała Nr IV/56/2024 w sprawie zmiany Uchwały Nr LXVII/957/2023 Rady Miasta Racibórz z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz na 2024 rok.
12. Uchwała Nr IV/57/2024 w sprawie zmiany Uchwały Nr I/4/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie wyboru przewodniczących komisji Rady Miasta Racibórz.
13. Uchwała Nr IV/58/2024 w sprawie zmiany Uchwały Nr I/5/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Rewizyjnej i wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz.
14. Uchwała Nr IV/59/2024 w sprawie zmiany Uchwały Nr I/6/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Racibórz.
15. Uchwała Nr IV/60/2024 w sprawie zmiany Uchwały Nr I/7/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie ustalenia składów osobowych komisji Rady Miasta Racibórz.
16. Uchwała Nr IV/61/2024 w sprawie nadania Medalu Honorowego Miasta Raciborza Ludowemu Klubowi Sportowemu Studzienna w Raciborzu.
17. Uchwała Nr IV/62/2024 w sprawie skargi na działalność Dyrektora Miejskiego Zarządu Budynków w Raciborzu.
18. Uchwała Nr IV/63/2024 w sprawie uznania skargi na działalność Kierownika Raciborskiego Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za bezzasadną.

Uczestnicy sesji z ramienia Urzędu Miasta i jednostek Miasta :

– Prezydent Miasta	Jacek Wojciechowicz
– Zastępca Prezydenta Miasta	Michał Kuliga
– Zastępca Prezydenta Miasta	Małgorzata Rudnicka-Głowińska
– Sekretarz Miasta	Tomasz Kaliciak
– Skarbnik Miasta	Maria Wieczorek-Juzwiszyn
– Naczelnik Wydziału Inwestycji i Urbanistyki	Mariusz Mrozek
– Naczelnik Wydziału Komunalnego	Piotr Glapa
– Naczelnik Wydziału Dróg Miejskich	Zbigniew Chmielarz
– Naczelnik Wydziału Edukacji	Krzysztof Żychski
– Kierownik Biura Zarządzania Kryzysowego	Stanisław Mrugała
– Prezes Przedsiębiorstwa Komunalnego Spółka z o.o.	Marek Bugdol
– Radca Prawny	Wojciech Lepiarczyk

1. Otwarcie sesji, przedstawienie porządku obrad, głosowanie ewentualnych zmian.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk otworzył IV sesję Rady Miasta Racibórz, powitał wszystkich zgromadzonych radnych, prezydenta, zastępców i przedstawicieli urzędu oraz przybyłych gości, a także media. Dalej poinformował, że sesja jest transmitowana i nagrywana. Poprosił również o potwierdzenie obecności radnych w systemie do obsługi Rady. Następnie stwierdził, że w chwili obecnej w obradach bierze udział 18 radnych, zatem Rada jest władna do podejmowania uchwał. Dalej przekazał, że bardzo serdecznie wita po krótkiej przerwie Pana Radnego Piotra Klimę. Odczytał następnie postanowienie Komisarza Wyborczego w Bielsku-Białej w sprawie obsadzenia mandatu Radnego Rady Miasta Racibórz przez Pana Piotra Klimę. Przedstawił również przepisy ustawy mówiące o złożeniu ślubowania przez radnego. Na koniec odczytał rotę ślubowania: „Wierny Konstytucji i Prawu Rzeczypospolitej Polskiej ślubuję uroczystie obowiązki Radnego sprawować godnie, rzetelnie i uczciwie. Mając na względzie dobro mojej gminy i jej mieszkańców.”, a Radny Piotr Klima wypowiedział słowa „Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.”.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że jesteśmy na pierwszej sesji po okresie wakacyjnym, a okres wakacyjny poza różnego rodzaju atrakcjami ma też swoje od czasu do czasu różne bardzo ważne wydarzenia. Bez wątplenia takim wydarzeniem były Igrzyska Olimpijskie w Paryżu. Mało, która Rada Miasta ma ten zaszczyt, żeby wśród swoich członków mieć uczestnika czy uczestniczkę Igrzysk Olimpijskich w Paryżu. My ten zaszczyt mamy. Serdecznie chciałby więc podziękować naszej wspaniałej Radnej Justynie Święty-Ersetic za udział i wyniki na olimpiadzie. Następnie wręczył Radnej wiązanek kwiatów.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przedstawił następujący wniosek o zmianę porządku obrad:
  - zdjęcie z porządku obrad Uchwały w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar w jednostce strukturalnej Śródmieście w Raciborzu, zatwierdzonego Uchwałą Nr XLIII/651/2006 Rady Miasta Racibórz z dnia 24 maja 2006 r.
  - uzupełnienie porządku obrad o:
    - 1) Autopoprawkę Nr 1 do projektu uchwały w sprawie zmiany budżetu miasta na 2024 rok.
    - 2) Autopoprawkę Nr 1 do projektu uchwały w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.
    - 3) Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/4/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie wyboru przewodniczących komisji Rady Miasta Racibórz.
    - 4) Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/5/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Rewizyjnej i wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz.
    - 5) Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/6/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Racibórz.
    - 6) Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/7/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie ustalenia składów osobowych komisji Rady Miasta Racibórz.
    - 7) Uchwała w sprawie nadania Medalu Honorowego Miasta Raciborza Ludowemu Klubowi Sportowemu Studzienna w Raciborzu.
    - 8) Uchwała w sprawie skargi na działalność Dyrektora Miejskiego Zarządu Budynków w Raciborzu.
    - 9) Uchwała w sprawie uznania skargi na działalność Kierownika Raciborskiego Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za bezzasadną.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz wyjaśniając powód zdjęcia z porządku obrad uchwały w sprawie uchwalenia planu przestrzennego przekazał, że stoimy przed koniecznością uchwalenia planu ogólnego i nie chcielibyśmy niepotrzebnie tutaj dublować tej procedury.

Więc w tym momencie podejmowanie tej uchwały jest zbyt kosztowne. Poza tym wskazał, że takie jednostkowe zmiany można przyjąć dużo taniej i szybciej niż taka całościowa zmiana.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przypomniał, że uchwała ta dotyczy możliwości instalowania na terenach zielonych, czyli na zieleni urządzonej takich obiektów jak sanitariaty, czy jakieś kioski. Dodał, że na Komisji Gospodarki Miejskiej był sygnał, żeby to robić jednak jednostkowo, bo nie wszystkie te tereny wymagają tego typu infrastruktury. Następnie z uwagi na brak zgłoszeń zarządził głosowanie wniosku.

Głosowano wniosek w sprawie:

zmiany porządku obrad poprzez: - zdjęcie z porządku obrad Uchwały w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar w jednostce strukturalnej Śródmieście w Raciborzu, zatwierdzonego Uchwałą Nr XLIII/651/2006 Rady Miasta Racibórz z dnia 24 maja 2006 r. - pkt 10. - uzupełnienie porządku obrad o: 1) Autopoprawkę Nr 1 do projektu uchwały w sprawie zmiany budżetu miasta na 2024 rok – do pkt 5. 2) Autopoprawkę Nr 1 do projektu uchwały w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej – do pkt 6. 3) Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/4/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie wyboru przewodniczących komisji Rady Miasta Racibórz - po pkt. 16. 4) Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/5/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Rewizyjnej i wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz. 5) Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/6/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Racibórz. 6) Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/7/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie ustalenia składów osobowych komisji Rady Miasta Racibórz. 7) Uchwała w sprawie nadania Medalu Honorowego Miasta Raciborza Ludowemu Klubowi Sportowemu Studzienna w Raciborzu. 8) Uchwała w sprawie skargi na działalność Dyrektora Miejskiego Zarządu Budynków w Raciborzu. 9) Uchwała w sprawie uznania skargi na działalność Kierownika Raciborskiego Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za bezzasadną.

Wyniki głosowania

ZA: 18, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 3

Wyniki imienne:

ZA (18)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (3)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny, Magdalena Kusy

Rada przyjmując powyższy wniosek ustaliła następujący porządek obrad:

1. Otwarcie sesji, przedstawienie porządku obrad, głosowanie ewentualnych zmian.
2. Przyjęcie protokołu z III sesji Rady Miasta Racibórz.
3. Sprawozdanie z realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2023/2024.
4. Informacja Wydziału Rozwoju - środki zewnętrzne, programy pomocowe - katalog planowanych inwestycji i sposoby ich finansowania.
5. Uchwała w sprawie zmiany budżetu miasta na 2024 rok.
6. Uchwała w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.
7. Uchwała w sprawie udzielenia dotacji celowej na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.
8. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr L/732/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 23 listopada

2022 r. w sprawie Regulaminu udzielania dotacji na zadania ujęte w Programie ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Racibórz na lata 2023-2028 realizowane w budynkach mieszkalnych.

9. Uchwała w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz kandydatów na strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Miasta Racibórz za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.
10. Uchwała w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar w jednostce strukturalnej Śródmieście w Raciborzu, zatwierdzonego Uchwałą Nr XLIII/651/2006 Rady Miasta Racibórz z dnia 24 maja 2006 r.
11. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności działek gruntu położonych w Raciborzu przy ul. Mikołowskiej.
12. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Cieszyńskiej.
13. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności działki gruntu położonej w Raciborzu w obrębie ulicy Opawskiej.
14. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności działki gruntu położonej w Raciborzu przy ulicy Staszica.
15. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy części nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Browarnej 5 i 7.
16. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr LXVII/957/2023 Rady Miasta Racibórz z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz na 2024 rok.
17. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/4/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie wyboru przewodniczących komisji Rady Miasta Racibórz.
18. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/5/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Rewizyjnej i wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz.
19. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/6/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Racibórz.
20. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/7/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie ustalenia składów osobowych komisji Rady Miasta Racibórz.
21. Uchwała w sprawie nadania Medalu Honorowego Miasta Raciborza Ludowemu Klubowi Sportowemu Studzienna w Raciborzu.
22. Uchwała w sprawie skargi na działalność Dyrektora Miejskiego Zarządu Budynków w Raciborzu.
23. Uchwała w sprawie uznania skargi na działalność Kierownika Raciborskiego Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za bezzasadną.
24. Sprawozdanie Prezydenta o pracach realizowanych w okresie międzysesyjnym.
25. Wolne wnioski i informacje.
26. Zakończenie sesji.

2. Przyjęcie protokołu z III sesji Rady Miasta Racibórz.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na brak zgłoszeń zarządził głosowanie protokołu z ostatniej sesji.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia protokołu z III sesji Rady Miasta Racibórz.

Wyniki głosowania

ZA: 15, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 3, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 3

Wyniki imienne:

ZA (15)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

WSTRZYMUJĘ SIĘ (3)

Piotr Klima, Paweł Rycka, Roman Wąłach

NIEOBECNI (3)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny, Magdalena Kusy

3. Sprawozdanie z realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2023/2024.

- Zastępca Prezydenta Miasta Michał Kuliga przekazał, że materiał był prezentowany na Komisji OKSRiOS.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk poprosił, aby Pan Naczelnik w kilku słowach przedstawił materiał.
- Naczelnik Wydziału Edukacji Krzysztof Żychski w formie prezentacji omówił przedmiotowe sprawozdanie materiał przedstawiając sieć szkół i przedszkoli, która się nie zmieniła. Pojawiają się dwa obiekty żłobka, które funkcjonują w ramach zespołu żłobków w Raciborzu. Dalej przedstawił liczbę dzieci w przedszkolach, gdzie w porównaniu do roku poprzedniego odnotowano spadek o około 70 dzieci, gdy chodzi o oddziały, to mamy spadek liczby oddziałów z 73 do 70 oddziałów. Dalej przedstawił liczbę uczniów w szkołach i zespołach szkolno-przedszkolnych. W sumie mamy spadek o około 200 uczniów. Dalej przekazał, że liczba dzieci w żłobkach nie zmienia się. Dodał, że sytuacja ta zmieni się w przyszłym tygodniu, ponieważ żłobek przy ulicy Słonecznej będzie uruchomiony po remoncie i po rozbudowie, co zwiększy liczbę miejsc o 80. Dalej przedstawił informacje na temat placówek niepublicznych. Następnie przekazał, że liczba nauczycieli jest zbliżona do ilości z roku poprzedniego. Dodał, że potrzeba zatrudnienia psychologów w szkołach wygenerowała dodatkowe etaty. Przedstawił również informacje związane z wynikami egzaminów ósmoklasistów. Dalej przedstawił różnego rodzaju sposoby wspierania oświaty przez organ prowadzący, to m.in. dowożenie uczniów, nagrody i stypendia za wyniki w nauce. Dalej wskazał na system wsparcia edukacyjnego jaki są wyprawka szkolna i dotacja na zakup podręczników. Dalej przedstawił zakres inwestycji poczynionych na miejskich obiektach oświatowych, na które wydano niespełna 12 milionów złotych, przy czym znaczna część tej kwoty to był wydatek związany z budową przedszkola w Markowicach. Dalej omówił zadania zrealizowane i zaplanowane do realizacji z dofinansowane ze środków zewnętrznych. Następnie omówił finanse w oświacie i kwotę subwencji. W roku 2023 szkoły i przedszkola razem kosztowały nas 103 miliony złotych. W tym roku szkolnym do miesiąca czerwca wydaliśmy 60 milionów złotych, co mnożąc razy dwa da 120 milionów złotych. Dalej omówił skale dotacji, które miasto przekazuje dla placówek niepublicznych. Wskazał, że do końca roku przekażemy kwotę około 17 milionów złotych i jeśli odejmiemy to od kwoty 61 milionów subwencji, którą otrzymamy, to tak naprawdę z subwencji na nasze placówki oświatowe zostaje niespełna 44 miliony złotych. Jeśli chodzi o stan pomocy dydaktycznych i stan wyposażenia, to na tą chwilę jest on zadowolający. Jeśli chodzi o infrastrukturę, to oczywiście budynki wymagają drobnych remontów, ale część z nich wymaga również remontów dużych. Na koniec w imieniu Pana Prezydenta zaprosił Radnych na miejskie rozpoczęcie roku szkolnego.
- Radna Ludmiła Nowacka przekazała, że materiał był prezentowany na Komisji Oświaty. Odbyła się dyskusja, z której wynikało kilka wniosków. Sieć placówek jest bez zmian od wielu lat, nawet nam się rozbudowuje, bo mamy nowy żłobek. Natomiast następuje stały spadek liczby dzieci na wszystkich poziomach. W przedszkolach, w szkołach. Musimy teraz mocno popracować, żeby uzupełnić liczbę dzieci w żłobku, może więc warto pochylić się nad taką bardziej intensywną promocją. Dalej subwencja oświatowa wzrasta. Niestety znaczna jej część jest przeznaczana na

placówki niepubliczne. Swego czasu one nas bardzo ratowały np. na poziomie żłobków. Teraz ta sytuacja nieco się zmienia. Mamy dobre wyniki dydaktyczne, wspieramy je stypendiami i nagrodami, to jest zasługa naszego samorządu, bo nie wszędzie one funkcjonują. Niemniej nie obejmują one placówek niepublicznych. Brakuje nam takiej wieloletniej polityki oświatowej, ona swego czasu była przeważnie na pięć lat. Co najmniej od dwóch lat nie mamy tej polityki oświatowej, która dawałaby rodzicom, kadrze pedagogicznej takie poczucie bezpieczeństwa, że mojej szkoły nikt nie zamyka. Myślę, że to jest bardzo ważny komunikat dla środowiska, jaką strategię tworzymy i jaką strukturę planujemy. Warto o tym pamiętać, bo są terminy i te terminy niestety w oświacie są bardzo ważne, a jakby nie każdy ma tego świadomość. Bardzo istotna jest też modernizacja placówek. Środki dydaktyczne to często efekty projektów miękkich, które są Państwa zasługą, natomiast coś takiego jak termomodernizację, to jest jakby coś przed nami. Następnie zapytała, jak wygląda kwestia orlików? Swego czasu miał być taki program, który pozwalałby dokonać modernizacji, renowacji starych orlików.

- Naczelnik Krzysztof Żychski odpowiadając na ostatnie pytanie przekazał, że właśnie SP 18 ma złożony projekt w ramach modernizacji orlików z 2012. Więc uczestniczymy w tym projekcie. Jeśli pojawią się następne to będziemy oczywiście występować o następne. Czekamy na pozytywne rozstrzygnięcie Ministerstwa tak, abyśmy w przyszłym roku mogli to zadanie zrealizować.
- Radny Piotr Klima przekazał, że ma kilka pytań do tematu. Za moment nowy rok szkolny. Hasło bezpieczna droga do i ze szkoły. W tym roku jak ma to wyglądać? Czy możemy pomyśleć o tablicach przypominających o potrzebie oglądania się na ulicy? Bo widzimy, jak dzieciaki, dorośli też przychodzą w tej chwili już zupełnie nie patrząc na lewo i prawo. Kolejny punkt to bezpieczeństwo dzieci i nauczycieli w szkołach na wypadek aktów różnego typu terroryzmu oraz zagrożeń ze strony budynków i innej infrastruktury szkoły, np. urządzenia sportowe. Dalej chodzi o udostępnienie infrastruktury obiektów sportowych mieszkańcom.
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że jeśli chodzi o bezpieczeństwo, to wzorem lat ubiegłych takie zadania będą realizowane od miesiąca września. Tu jesteśmy w stałym kontakcie z naszymi służbami mundurowymi, mam na myśli Straż Miejską oraz Policję. W szczególności skierowane jest to do dzieci klas najmłodszych, czyli pierwszych. Gdzie są przypomniane zasady zachowywania się w drodze do szkoły i z powrotem do domu. Ale również klasy starsze są brane pod uwagę, aby przeprowadzać takie zajęcia. Później też przedszkola są angażowane w to. To się odbywa dość regularnie. Jeśli chodzi o tablice przy ulicach to my jako oświata nie jesteśmy władni zarządzać drogami. Tutaj kompetentny jest Wydział Dróg Miejskich. Następnie przekazał, że funkcjonuje u nas osoba, która popularnie nazywany 'stopek'. Działa chociażby przy SP 18, gdzie rano przeprowadza przez przejście. W pierwszych dniach września również bardzo aktywnie włącza się w bezpieczeństwo dzieci przy przejściach Straż Miejska, która po prostu wysyła patrole w te okolice między godziną 7:40 - 8:00, aby monitorować te przejścia.
- Zastępca Prezydenta Miasta Michał Kuliga przekazał, że najbardziej newralgiczna sytuacja jest na rozpoczęcie roku szkolnego, czyli na miesiąc wrzesień. Kiedy rodzice, te najmłodsze dzieci dowożą do szkół i nasza Straż Miejska pilnuje porządku przy szkołach. Dalej przekazał, że w przedszkolach także są prowadzone zajęcia dotyczące bezpieczeństwa.
- Radna Justyna Henek-Wypior przekazała, że Straż Miejska rzeczywiście wywiązuje się z zadania, ale na Żorskiej mamy nową nawierzchnię i w ogóle nie widać pasów. Ma więc nadzieję, że pasy zostaną namalowane.
- Zastępca Prezydenta Miasta Michał Kuliga przekazał, że zadanie jest w trakcie realizacji. Nie jest jeszcze zakończone.
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że jeśli chodzi o terroryzm to w mieście nie zanotowaliśmy do tej pory zagrożeń związanych z takimi aktami. Oczywiście również w ramach profilaktyki, którą prowadzimy z cyklu bezpiecznego poruszania się w drodze do szkoły i z powrotem do domu realizowane są zadania, które prowadzi Straż Miejska i Policja. Są to

pogadanki dostosowane oczywiście do wieku dzieci. Tych spotkań odbywa się bardzo dużo. One są ułożone w harmonogram. Odbywają się też przed feriami zimowymi 'bezpieczne ferie'. Przed okresem wakacyjnym 'bezpieczne wakacje'. Między innymi są też poruszane zagrożenia ze strony osób zewnętrznych, postronnych, czy też osób chcących nakłonić do różnego rodzaju używek. Jeśli chodzi o budynki, to tu za stan techniczny budynków odpowiada dyrektor szkoły. Budynki nasze co rok przechodzą niezbędne kontrole. Na dzień dzisiejszy wszystkie nasze budynki oświatowe spełniają wymagania, jakie są potrzebne i określone przepisami prawa budowlanego.

- Zastępca Prezydenta Miasta Michał Kuliga uzupełniając przekazał, że szkoły są zamykane, jest to system elektroniczny, monitorowany.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że taka specjalna sesja oświatowa się odbędzie, gdzie rzeczywiście wrócimy sobie do pełnych analiz tego systemu i potrzeb zmian. Dziś to jest tylko sygnalizowanie. Dodał też, że pracuje nad zmianą statutu i tam uregulujemy kwestię ad vocem, abyśmy tego nie nadużywali. Dzisiaj zaś poprosił, aby ograniczyć się do tego co istotne na teraz.
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że jeśli chodzi o udostępnianie obiektów sportowych to od kilku miesięcy funkcjonują w kraju dwa programy. Jeden z nich to Aktywny Orlik. Część z naszych jednostek oświatowych bierze udział w tym programie. Są zatrudnieni przez operatora krajowego instruktorzy, którzy prowadzą w ramach swoich godzin, zajęcia. Więc takie działania, o których Pan mówi, są realizowane. Jeśli chodzi o budowę boisk na osiedlach to już nie temat oświaty. Gdy chodzi o współdziałanie szkół to realizujemy to zadanie wzorem lat ubiegłych. Są organizowane międzyszkolne zawody sportowe. Realizuje to Ośrodek Sportu i Rekreacji.
- Radny Piotr Klima zapytał, jak wygląda sprawa nauki historii Raciborza i Ziemi Raciborskiej?
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że jeśli chodzi o naukę historii to na pewno odbywają się konkursy. Niejednokrotnie wspieramy te rozstrzygnięcia. Jeśli chodzi o stronę pedagogiczną, to organ prowadzący, Miasto Racibórz nie odpowiada za pedagogikę, bardziej kuratorium oświaty. Dodał, że współpraca z kuratorium oświaty układa się nam bardzo dobrze. Jesteśmy w ciągłym kontakcie. Mieliśmy przyjemność uczestniczyć we wspólnych mianowaniach naszych raciborskich nauczycieli. Gościliśmy tutaj Panie wizytatorki. Było to w miesiącu lipcu.
- Radny Piotr Klima przekazał, że ostatnio katecheza w szkołach jest mocno dyskutowana w mediach, wśród polityków. Jaka jest opinia Pana Naczelnika w tej sprawie?
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że to też jest pedagogika, organ prowadzący odpowiada za bezpieczeństwo, za zapewnienie warunków, za finansowanie oświaty. A pedagogika i to, co Rząd wskaże w podstawie nauczania będziemy realizować.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że w statucie znajdują się pewne ograniczenia odnośnie zabierania głosu.
- Radna Ludmiła Nowacka wskazała, że dyrektor szkoły jest zobowiązany do robienia próbnej ewakuacji, która pokazuje, co dzieci mogą, czego nie mogą, którędy wchodzimy, wychodzimy. To właśnie jest w kategoriach takich zasad BHP.
- Radny Dawid Waclawczyk przekazał, że z tej prezentacji wynikało, że taki największy wniosek sporządzany przez wydział to wniosek na 5 milionów na dofinansowania do lodowiska. Wniosek jest już w Ministerstwie. W związku z tym zapytał Pana Prezydenta czy na poziomie ministerialnym opiekuje się tym wnioskiem?
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że do końca nie wie, co ma Pan na myśli mówiąc, że się opiekuje. Ale tak. Czynimy starania z naszej strony jako miasto, żeby ten wniosek miał swoje pozytywne rezultaty.
- Radny Dawid Waclawczyk przekazał, że tydzień temu na komisji Pan Wiceprezydent poinformował, że był Pan w Ministerstwie Sportu.
- Zastępca Prezydenta Miasta Michał Kuliga przekazał, że informował o tym, że Pan Prezydent Jacek Wojciechowicz uda się do Ministerstwa Sportu.
- Radny Dawid Waclawczyk przekazał, że wiemy, że Racibórz przekazuje w porównaniu z

miastami dookoła spore dofinansowanie do prywatnych żłobków. Od października wchodzi program Aktywny Rodzic. 1500 zł idzie za dzieckiem. Chciałby więc zapytać o przygotowania ze strony miasta na ten program. Bo wydaje się, że to jest dobry moment, żeby zrezygnować z tych dotacji. Nikt nie będzie pokrzywdzony. Bo jeżeli tysiąc pięćset złotych pójdzie za dzieckiem, to rodzica będzie stać, żeby zapłacić za opiekuna, czy za żłobek. Obojętnie, czy prywatny, czy miejski. Słyszeliśmy, że wczoraj Zamość podniósł opłaty do tysiąca pięćset złotych, dlatego żeby po prostu skorzystać z tej dotacji. Wydaje się, że bez krzywdy dla podmiotów prywatnych, a przede wszystkim z możliwością skorzystania, z odciążenia naszego budżetu można też ten ruch wykonać. Niemniej został tylko miesiąc, a w programie sesji nie ma na ten temat dokumentów.

- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że to rzeczywiście jest taka troszkę nowa sytuacja, w której Rząd zagwarantował praktycznie finansowanie tych miejsc. Ta sytuacja rodzi po różnych stronach różne pokusy. Z jednej strony, niektóre samorzady chciałyby wywindować tą swoją opłatę w sposób taki nawet nieuzasadniony. Widząc w tym możliwość zasilenia własnego budżetu. Zdaje się, że Koszalin szedł tą drogą i ta droga nie do końca okazała się dobra. Z drugiej strony, skoro jest dofinansowanie rządowe, a do tej pory było to finansowane w dużej części przez miasto, to oczywiście, że jest też dobry moment do tego, żeby zweryfikować te koszty i tą dopłatę z naszej strony. Na pewno my w tym drugim wariantcie będziemy chcieli iść, żeby koszty dla miasta były generalnie niższe. Co nie oznacza, że mają te koszty wzrosnąć dla rodziców. Myślę nawet, że jesteśmy w stanie wybrać taki wariant, w którym i miasto, i rodzice będą płacili mniej, bo jakby głównym płatnikiem zgodnie z ideą tego programu powinien być Rząd.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że na pewno należy rozważyć kwestie dopłaty do żłobków niepublicznych. Dlatego że oferujemy w tej chwili taką liczbę miejsc, że w zasadzie, każde dziecko z Raciborza ma zapewnione miejsce w żłobku publicznym. Po drugie skorzystanie z programów rządowych i zniwelowanie tej różnicy pomiędzy rzeczywistymi kosztami utrzymania dziecka w żłobku, a opłatami jakie ponosi rodzic. Jeśli uda się rzeczywiście zmniejszyć ten dystans, to będzie to bardzo dobry kierunek.
- Radny Dawid Waclawczyk zapytał, czy my znamy kwotę, jaką rocznie, przekazujemy tymi dotacjami?
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że miesięcznie do niepublicznych instytucji, które zajmują się opieką dla dzieci do trzeciego roku życia przekazujemy około 60 tysięcy złotych, a więc 700 tysięcy w skali roku.
- Radna Julia Parzonka wskazała, że jest 70 dzieci mniej w naszych przedszkolach, a wpuściliśmy do przedszkoli 2,5 latki. Ten spadek dzieci w przedszkolu byłby więc dużo większy. Pokazuje to w jakiej sytuacji są nasze przedszkola, szkoły i nasze żłobki. Chciała się więc przychylić do tego, o czym mówiła Radna Ludmiła Nowacka. Strategia oświaty jest nam bardzo potrzebna. W kwestii żłobków wskazała, że mamy na terenie Raciborza zarówno prywatne, jak i publiczne miejsca na bardzo wysokim poziomie. Warto by zadbać o to, żeby ten poziom utrzymać, i żeby dalej to wszystko funkcjonowało.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że nie można na pewno obniżyć standardu świadczonych usług w tym zakresie.
- Radna Justyna Poznakowska przekazała, że jest to fajne podsumowanie odnośnie startu, bo to jest start nowego roku szkolnego. W każdej z placówek od żłobka począwszy zaczynamy od nowa. Podsumowanie podsumowaniem, ale brakło planów na przyszłość. W tych podsumowaniach nie znalazła też kwestii dotyczących środków odurzających. Dodała, że wcześniej prosiła abyśmy rozważyli przygotowanie jakiegoś spotkania z rodzicami. Początek roku byłby dobrym momentem na tego typu spotkanie. Chodzi o klasę czwartą i powyżej. Myślę, że dobrym sposobem byłoby doinformowanie rodziców jaki mamy program. Dalej zapytała, czy jesteśmy już przygotowani z salami we wszystkich przedszkolach? Dodała, że miała przed chwilą telefon rodziców z przedszkola numer 10. Rozżaleni salą, którą przydzielono

dzieciakom. Trzy, czterolatki muszą zejść trzy poziomy schodów do toalety. Zapytała też o sytuację żłobka, jaki jest nabór?

- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że sytuacja w P10 jest znana od wielu lat, ponieważ od samego początku toalety w tym budynku tak funkcjonują. Budynek ten nie był budowany pod oświatę. To są nasze bolączki, które są bardzo kosztowne do usunięcia. Ponieważ piony zlokalizowane są na półpiętrach, a sale wyżej, czy niżej.
- Radna Justyna Poznakowska przekazała, że tam też chodzi o progi. Oni dzisiaj mieli zebranie i rodzice zadzwonili w tej chwili. Poprosiła więc o sprawdzenie tej sytuacji i jakoś to próbować rozwiązać.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że rodzice wolą niestety wybrać to przedszkole, bo jest dobrze zlokalizowane, stąd tam jest dużo oddziałów.
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że nabór jest tam na tyle duży, że to przedszkole i tak nie przyjmuje wszystkich chętnych.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że tak jak sygnalizuje Radna, warto tam jeszcze spróbować to rozważyć.
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że jeśli chodzi o liczbę dzieci, to informacja z dzisiejszego poranka: 92 osoby są zapisane od poniedziałku do żłobka przy ulicy Bielskiej i 105 osób uczęszczać będzie do żłobka przy ulicy Słonecznej. Jeśli chodzi o następne miesiące, to są pozapisywane po 5, po 7 osób, które będą dołączały do tej grupy. Żłobek na ul. Słonecznej ma obłożenie 105 na 112, Żłobek na ul. Bielskiej 92 na 110 miejsc. Nie są to sami raciborzanie. Jest kilka osób, które są z gmin zewnętrznych. Aczkolwiek mamy dużo zapytań z gmin ościennych. Nowa sytuacja związana z finansowaniem opłaty za pobyt ma chyba tutaj znaczenie w podjęciu decyzji, czy przyjmować, czy nie przyjmować. Na tą chwilę do dzieci przebywających w żłobku Miasto Racibórz dopłaca. Jeśli byśmy skorygowali naszą opłatę do poziomu realnego kosztu. Nie mówię do maksymalnego, o czym Pan Prezydent wspominał, żeby podnieść do tysiąc pięćset, ale do realnych naszych kosztów wtedy bez porozumień z gminami ościennymi moglibyśmy z czystym sumieniem przyjmować dzieci z gmin ościennych.
- Radny Henryk Mainusz wskazał, że generalnie dzieci coraz mniej, stan posiadania zachowany, koszty nam rosną. Czy mamy jakiś pomysł na to?
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że właśnie w tej kwestii chciał zaapelować. To my musimy wymyślić, a Pan Naczelnik będzie realizował. Musimy wspólnie z Panem Prezydentem to wypracować. To jest bardzo ważny temat.
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że nie jest tajemnicą, że miejsc, w szczególności w placówkach szkolnych mamy więcej niż potrzeby. Na tą chwilę ponad tysiąc miejsc to są miejsca, które są wolne. Było to Państwu już niejednokrotnie mówione, w zasadzie przy każdym sprawozdaniu o tym rozmawiamy. Z początkiem roku przedstawiłem zarys polityki oświatowej, ale wszystko to oprócz sieci, bo tak naprawdę sieć zostaje w Państwa gestii, Pana Prezydenta. My jako Wydział Edukacji możemy przedstawić dane, przedstawić statystyki. Możemy proponować, aczkolwiek my nie narzucimy tego. Tutaj czekamy na Państwa decyzję, jak ta sieć ma wyglądać. Zresztą w poprzedniej polityce oświatowej było wpisane, co należy zrobić z siecią.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że były już takie materiały bardzo drastyczne. Dodał, że sesja taka się odbędzie, może nie jutro i nie tak szybko. Bo trzeba się do tego przygotować. Albo będzie to specjalna sesja albo spotkanie dotyczące oświaty, bo ona będzie wymagała takiego odrębnego spojrzenia. Nie można stracić tego, co dobre, ale trzeba będzie spróbować popatrzeć na koszty.
- Radny Adam Witecki przekazał, że właśnie czyta artykuł, że od września dzieci z Ukrainy zostają objęte obowiązkiem edukacji w polskich szkołach. Zapytał więc jak polskie placówki, nasze placówki są na to przygotowane?
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że do tej pory dzieci z Ukrainy przebywające w Polsce związane z konfliktem wojennym przebywały w grupach w naszych oddziałach. Od 2 września

dzieci te funkcjonują jak polskie dzieci. Jedyna różnica dotyczy klas ósmych, gdzie dziecko rozpoczęłoby naukę tylko na ten jeden rok, rok ósmy. Więc może kontynuować w ramach nauki zdalnej naukę online w szkole ukraińskiej. Obwarowane to jest chociażby pomocą dotyczącą programów rządowych, na przykład 800+. Dziecko musi uczęszczać do naszego systemu oświaty. Na dzień dzisiejszy jest to około 70 dzieci w szkołach i niecałe 40 dzieci przebywa w przedszkolach.

- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że właściwie to chciał jedną rzecz sprostować, bo w tej całej dyskusji pojawiły się liczby, że w Żłobku na ul. Słonecznej na 112 miejsc mamy na dzisiaj 105 dzieci. Sprostowania wymaga jednak liczba miejsc, bo rzeczywiście mamy tam teraz nie 112, ale 192 miejsca. Czyli mamy jeszcze wolnych 87 miejsc. Wcześniej nie zostało tak jakby jasno powiedziane. W tym więc momencie zaapelował do Radnych. Próbujemy zachęcać ludzi, którzy może jeszcze nie podjęli decyzji, czy prywatny żłobek, czy miejski. Wiadomo, że te wolne miejsca generują koszty, a nie przynoszą kompletnie żadnego ekwiwalentu finansowego dla budżetu miasta.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że to wymaga rzeczywiście jasnego, precyzyjnego stwierdzenia, bo dzisiaj mamy pięcioro dzieci spoza Raciborza. Natomiast w obliczu takiej sytuacji powinniśmy wręcz proponować innym gminom podpisywanie umów na korzystanie przez dzieci z naszego żłobka, oczywiście za stosowną dopłatą tej różnicy pomiędzy wpłatą rodzica, a tym, co ponosi Gmina Racibórz. To i tak będzie dla nich dużo taniej niż budowa u siebie obiektów żłobkowych. Więc skoro zdecydowaliśmy się już ten żłobek rozbudować i dzisiaj mamy wolne miejsca to ten kierunek proponowania innym gminom w pełnej świadomości, że będą musiały do tego dopłacić jest jedną z alternatyw. Rozważenie też tego dotowania innych podmiotów w tym zakresie też jest jednak bardzo potrzebne. Następnie przekazał, że ma też jeszcze kilka uwag do tych materiałów. Usłyszał tu, że mamy dobre wyniki dydaktyczne. Co jest nieprawdą. Gmina Racibórz w szkołach ma niestety nie za dobre wyniki dydaktyczne w porównaniu nawet z gminami ościennymi takimi, jak Kuźnia czy Nędza. Te nasze wyniki dydaktyczne się wcale nie prezentują się najlepiej. A jeśli w skali województwa, to śmiem twierdzić, że po likwidacji gimnazjów my troszeczkę jednak schodzimy w dół. Proszę przedstawić sobie wyniki egzaminów i porównać sobie z innymi. Warto czasami zajrzeć. Pan Naczelnik mówi, że to nie nasza do końca sprawa, bo tym zajmuje się kuratorium. Niemniej jednak to są nasze szkoły, to my prowadzimy edukację naszymi nauczycielami, to my też możemy pewne wymagania w tym zakresie stawiać. Jeśli chodzi o termomodernizację placówek to myślę, że Pan Naczelnik będzie z Panem Prezydentem w tym kierunku pracował, abyśmy nie modernizowali tych placówek, które ewentualnie byśmy musieli kiedyś zamknąć. Bo już mamy dzisiaj starą szkołę nr 4 na ul. Wojska Polskiego, która w jakiś sposób jest wykorzystywana. Pewnie kiedyś do tego tematu wrócimy. Dalej mamy G5, które poza salą gimnastyczną, jest nieużywane. Chodzi więc o to, aby polepszać zdecydowanie to, co będzie nam służyło przez kolejne lata. Pan Naczelnik mówił o projektach. Może trafniejsze byłoby nazwa przy tej tabeli projekty dofinansowane i wnioski o dofinansowanie złożone do programów rządowych. Bo tam mamy trzy rzeczy złożone. Ja bym sobie bardzo życzył, żeby one oczywiście uzyskały dofinansowanie, bo te pieniądze się nam bardzo przydadzą. Lodowisko rozumiem znalazło się tutaj dlatego, że Pan osobiście nadzoruje jego budowę, bo to jest zadanie jednak ze sportu i nie będzie to placówka szkolna. Dalej przekazał, że Pan Prezydent Miasta udzielił informacji jaka jest w tej chwili nadwyżka miejsc w żłobkach. Więc będziemy musieli się zastanowić, jak ten problem na przyszłość załatwić. Następnie poprosił o dalsze informacje, jakie jest obłożenie przedszkoli według prognozy na 1 września 2024 w stosunku do ubiegłego roku szkolnego. Wystarczy jak odpowiedź otrzyma na maila.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że jego informacja dotyczyła żłobka przy ulicy Słonecznej. Bo jeśli byśmy chcieli mówić o wszystkich wolnych miejscach w naszych żłobkach, to jest ich 105, a nie 87. Bo jeszcze mamy wolne miejsca na ul. Bielskiej.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że chciałbym wiedzieć, jak spadnie liczba

nauczycieli w stosunku do ubiegłego roku, w obliczu tego, że mamy 200 mniej uczniów. Pan Naczelnik powiedział, ile mniej jest oddziałów, jak więc spadnie liczba nauczycieli? To też nie potrzebuję dzisiaj, wystarczy na maile. Dodał, że tych zagadnień ma jeszcze sporo, ale w związku z tym, że sam będzie wnioskował o taką sesję, która będzie poświęcona wyłącznie oświacie, to dzisiaj ograniczy się tylko do tego. Podziękował za przygotowanie materiałów i odpowiedzi na pytania. Tematy są bardzo istotne, rzeczywiście koszty oświaty bardzo nam rosną. Pomimo tego, że subwencja wzrasta, nam się widełki rozchylają. To znaczy szybciej nam rosną wydatki na oświatę niż subwencja i każdego roku dopłacamy więcej. To nie jest charakterystyka tylko Gminy Racibórz, to jest rzecz niestety normalna dla wszystkich samorządów. Dodał, że wie, że gdzieś tam ma się pracować nad zmianą tej sytuacji. Mamy świadomość, że dzisiaj dokładamy do oświaty prawie 20 milionów złotych, z tego do szkół niepublicznych trzy miliony dwieście tysięcy, do przedszkoli niepublicznych trzy miliony dwieście tysięcy. Razem jest to już sześć milionów czterysta tysięcy. Do tego dokładamy ponad trzysta milionów do przedszkoli, a przypomnę, że już na jednej sesji dokładaliśmy pieniądze. Trzeba więc przygotować się do 1 września 2025 r., bo tak trzeba praktycznie mówić. Mamy trochę czasu do lutego najpóźniej, bo wtedy robi się zmiany, tak stanowi ustawa. Następnie z uwagi na brak dalszych zgłoszeń zamknął dyskusję w tym punkcie.

4. Informacja Wydziału Rozwoju - środki zewnętrzne, programy pomocowe - katalog planowanych inwestycji i sposoby ich finansowania.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że przedmiotowy materiał był prezentowany na komisji, była dyskusja, były wnioski o uzupełnienie. Dzisiaj otrzymaliśmy te materiały. Uznał więc, że nie potrzeby dzisiaj prezentować materiał ten jeszcze raz. Jeśli byłyby pytania do Pana Prezydenta w tym zakresie, to otwiera dyskusję.
- Radny Marcin Fica przekazał, że mamy złożony wniosek na remont ulicy Olimpijczyka. Gdy pytał o to w poprzedniej kadencji to było powiedziane, że w ramach tych modernizacji będzie robiona też ulica Drzewieckiego. Co w tej kwestii? Druga sprawa. W tym uzupełniającym materiale, który dostaliśmy jest mowa o zadaniu - Zwiększenie efektywności energetycznej przez termomodernizację budynku Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na Komisji Gospodarki powiedziano, że winda jest tam przewidziana, a w tym materiale nie zostało to pokazane.
- Pani Justyna Inspektor Wydziału Rozwoju przekazała, że jeśli chodzi o ulicę Drzewieckiego, to w tych wnioskach ta ulica nie była zawarta. Natomiast ulica Olimpijczyka, tak. Dostaliśmy pozytywną decyzję o dofinansowaniu raptem wczoraj. Natomiast jeśli chodzi o windę. Tak, ona jest zawarta w ramach projektu, tylko ona nie występuje w opisie, dlatego że to jest wydatek dodatkowy, który może być kwalifikowany do tego poddziałania i będzie uwzględniony we wniosku o dofinansowanie. To nie jest jednak wprost cel projektu. Ponieważ działanie, efektywność energetyczna budynku bezpośrednio nie jest powiązana z dostępnością. Natomiast w kosztach kwalifikowanych jest uwzględniona możliwość zastosowania takich rozwiązań i z tego skorzystamy. Nie wiemy, jak będzie rezultat oceny, ale wpisany będzie taki wydatek.
- Naczelnik Wydziału Dróg Miejskich Zbigniew Chmielarz przekazał, że były rozważane dwa odcinki. Właśnie odcinek ulicy Drzewieckiego jako droga dojazdowa do dzielnicy Markowice i ten drugi odcinek, który został zakwalifikowany. Zdecydowała o tym głównie punktacja, która była w symulacji przeprowadzona. Wychodziło, że więcej punktów właśnie uzyska ulica Olimpijczyka i to było decydujące, że została ta zgłoszona. Poza tym jeszcze stan nawierzchni też wskazywałby na to, że ulica Olimpijczyka powinna być remontowana w pierwszej kolejności.
- Radny Marcin Fica wskazał, że w wyniku objazdu ulica Drzewieckiego została potwornie zdewastowana.

- Naczelnik Zbigniew Chmielarz przekazał, że wiemy o tym, więc przy następnych naborach, czy w ramach własnych środków będziemy próbowali to zrobić. Dodał, że głównie chodzi o samą Drzewieckiego w terenie zabudowanym. Natomiast w lepszym stanie jest ten pozostały odcinek łączący.
- Radny Marian Czerner chciał dopytać mimo wszystko o ścieżkę rowerową Blue Veleo, bo tam miał być włączony jakiś fragment ścieżki na wałach. Czy to już udało się ustalić, który fragment będzie włączony i na jakim odcinku?
- Pani Jadwiga przekazała, że odpowiemy mailowo po dokładnym sprawdzeniu.
- Radny Dawid Waclawczyk przekazał, że z analogicznych materiałów zniknęły dwa projekty. Park Zachodni - Rodzinny Ogród Rozrywki i parking wielopoziomowy. W mediach Pan Prezydent informował, że ten teren zostanie wykorzystany inaczej. Ma wiele pytań od mieszkańców tych osiedli. Jakie są plany na ten teren, jeżeli zrezygnował Pan Prezydent z Parku Zachodniego. Informował też Pan o tym, że park utworzy w innym, lepszym miejscu. Dalej wskazał, że wszystkie znane parki są obok ruchliwych ulic i to nie jest żaden problem. Następnie zapytał, gdzie w okolicy tych dwóch osiedli, Żółkiewskiego i Żorskiej jest taki duży teren. Chyba, że mówiąc ironicznie, SP 18 ma być do zamknięcia, ale rozumie, że nie.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że jeśli chodzi o ten park, to jak już mówił, myśmy wycofali się z tego parku. Będziemy chcieli zrealizować park, ale taki, który rzeczywiście nie będzie przypominał kolejnego placu zabaw. Tylko będzie parkiem z prawdziwego zdarzenia i parkiem takim, do którego i dzieci, a nie tylko dzieci, z przyjemnością mieszkańcy Raciborza będą chcieli się udać i nie będzie akurat zlokalizowany przy drodze krajowej. Zgadza się parki są lokalizowane przy ulicach, natomiast niekoniecznie na tyłach cmentarza i niekoniecznie przy drodze krajowej, która jest drogą w tym wypadku dość ruchliwą.
- Radny Dawid Waclawczyk przekazał, że nie padły odpowiedzi na zadane pytania.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że będziemy chcieli to realizować, ale jakby troszkę w innym wymiarze.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk uznał, że ten kto odpowiada decyduje, co odpowiada. Jeśli Pan Prezydent uznał, że odpowiedział wystarczająco na to pytanie, to nie zmusimy go do tego.
- Radny Dawid Waclawczyk przekazał, że pierwsze pytanie to. Jakie zagospodarowanie tego terenu, jeśli nie park, Pan widzi i w jakim kierunku będzie Pan chciał ten teren zagospodarować? Drugie pytanie. Gdzie ma być urządzony park, bo chodzi o teren zielony dla tych osiedli.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że, nie mówił, że to chodzi o teren zielony dla tych osiedli. Mówił, że taki park zrobimy i zorganizujemy. Natomiast nie wskazywałem żadnej lokalizacji, nawet przybliżonej. W tej chwili to analizujemy dopiero.
- Radny Dawid Waclawczyk zapytał, czy jest pomysł na finansowanie tego?
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że na pewno nie jest to taki pomysł, że bierzemy, każde pieniądze i robimy cokolwiek, byle tylko wziąć dofinansowanie. Przykładem chociażby żłobki, gdzie dzisiaj mamy 110 wolnych miejsc.
- Radna Ludmiła Nowacka przekazała, że chciała dopytać o wirtualną strzelnicę w SP 15. Doczytała, że ona jest zlokalizowana w piwnicy. Trochę ją to martwi. Zapytała też czy wnioskodawcą jest szkoła i jeżeli tak, to na jakie przedsięwzięcia, na jakie przedmioty, bo to jest młodzież szkoły podstawowej. Czy ta strzelnica będzie ogólnodostępna, czy tylko na potrzeby szkoły, placówki?
- Naczelnik Wydziału Edukacji Krzysztof Żychski przekazał, że w SP 15 realizowana już jest inwestycja pod nazwą: wirtualna strzelnica. Ona rzeczywiście zlokalizowana jest w jednym ze skrzydeł szkoły na poziomie piwnicy. Tam też były odpowiednie parametry ku temu. Wymagania, jakie były stawiane przy tym projekcie zostały spełnione i wysokościowe i długościowe. Bo też musi być odpowiednia odległość od punktu, gdzie się strzela do celu. Jest to strzelnica wirtualna, więc z możliwością też przeniesienia, jeśli miejsce, do którego ma być

przeniesiona spełni odpowiednie warunki. Strzelnica będzie oddzielona od tej części dydaktycznej szkoły. Tam będą tylko osoby, które będą korzystały ze strzelnicy. Projekt nie przewiduje, że będzie ona ogólnodostępna. Będą z niej korzystać grupy zorganizowane, czyli uczniowie z naszych szkół.

- Radny Henryk Mainusz przekazał, że przed chwilą rozmawialiśmy o tzw. oszczędnościach w oświacie. Chciał więc zapytać, jak ta strzelnica będzie wpływała na poziom raciborskiej oświaty. To jest zabawa czy nauka?
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że patrząc na to, co się dzieje w świecie, w Europie, obok granic Polski to te osiemnaście tysięcy może warto wydać, bo to chyba tyle kosztuje.
- Naczelnik Krzysztof Żychski przekazał, że ministerstwo pracuje nad zmianą programu nauczania. W sytuacji nieposiadania chociażby jednego takiego obiektu musielibyśmy się posiłkować obiektami zlokalizowanymi poza Gminą Racibórz.
- Radny Henryk Mainusz uznał, że może jest więc pora, żeby przywrócić powszechny obowiązek służby wojskowej, skoro tak bardzo tęsknimy za strzelaniem.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że wyczerpano dyskusję w tym temacie.

5. Uchwała w sprawie zmiany budżetu miasta na 2024 rok.

- Skarbnik Miasta Maria Wieczorek-Juzwizyn przedstawiła uzasadnienie autopoprawki projektu uchwały w sprawie zmiany budżetu miasta na 2024 rok. Dodała, że projekt był omawiany na wszystkich komisjach.
- Radna Ludmiła Nowacka przekazała, że Komisja OKSRiOS zaopiniowała pozytywnie projekt przedmiotowej uchwały.
- Radny Marcin Fica przekazała, że Komisja GMOŚiBP zaopiniowała pozytywnie projekt przedmiotowej uchwały.
- Radna Justyna Henek-Wypior przekazała, że Komisja RGBiF zaopiniowała pozytywnie autopoprawkę jak i projekt przedmiotowej uchwały.
- Radny Dawid Waclawczyk w temacie parku zapytał jak do tej sytuacji ma się nasz budżet. Wskazał, że 13 lipca przepadły dwie promesy na 23 mln zł. Na dzisiaj te środki są wprowadzone do budżetu, ale zadania te na pewno nie zostaną zrealizowane, bo środki przepadły. Uznał więc, że środki te należy dzisiaj wycofać, tak aby budżet odzwierciedlał realną sytuację, bo dzisiaj mamy fikcję. Dodał, że zmienić nazwy zadania nie możemy, nie ma też informacji, że jakieś inne środki będą. Może zamiarem tego było uniknięcie dyskusji na ten temat. Dodał, że głosowanie dzisiaj nad tą zmianą, w której nie ma mowy o tych 23 mln zł jest podtrzymywanie fikcji. Uznał, że skoro Prezydent Miasta taką decyzję podjął to należy wycofać te środki.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że to rozumowanie jest błędne. Dodał, że rzeczywiście my nie będziemy robić takich rzeczy jak państwo, że do nieistniejącego lodowiska kupowaliście już sprzęt do jego obsługi. Dodał, że na wcześniejszej sesji przecież informował, że złożyliśmy na te środki równoległe wnioski na likwidację tzw. kopciuchów i na remonty dróg. Stąd też do momentu rozstrzygnięcia przez komisję i przez BGK te zadania figurują w budżecie w stanie niezmienionym. Natomiast jeśli będzie decyzja to do tych zadań wrócimy. Dodał, że nie można mieszkańców mieć dotacjami, a brano je na wszystko, nawet na centra przesiadkowe. Pytanie kto i po co miałyby się przesiadać w Raciborzu. Podał przykład centrów przesiadkowych w Markowicach i Ostrogu. Uznał więc, że należy brać dotacje, ale na takie cele, które są miastu potrzebne i które nie narażają budżetu, bo przy tych wszystkich dotacjach istotny jest też wkład własny. To były kolejne miliony wkładu własnego miasta, a budżet miasta zostawiliście w stanie tragicznym. Wspomniał o brakach na oświatę, na komunikację miejską. Mimo tego od 1 marca zafundowano darmową komunikację. Dodał, że dzisiaj ten budżet trzeba ratować i musimy podejmować, może mało popularne decyzje, taka jest rzeczywistość.

- Radny Dawid Waćławczyk przekazał, że Pan Prezydent potwierdza to co powiedział, że na dzisiaj tych 23 mln zł nie ma, nie wiadomo, czy będą, nie wiadomo, kiedy będą. Decyzyjność w tym względzie przeszła na Ministra Finansów, procedura więc jakiś czas jeszcze będzie trwała. Dodał, że oba te zadania są zawarte w strategii przyjętej przez Radę Miasta oraz w Gminnym Programie Rewitalizacji. Na dzień dzisiejszy zaś podtrzymujemy fikcję.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz wskazał, że nie jest to jednoosobowa decyzja, bo wtedy nie dyskutowalibyśmy na sesji Rady Miasta. Dodał, że jest to propozycja skierowania przez Prezydenta do Rady Miasta.
- Radny Dariusz Polowy przekazał, że dobrze by było, aby w gronie prezydentów uzgodnić wersje, bo na komisji budżetu od Pani wiceprezydent usłyszeliśmy, że nie ma możliwości powrotu do tych zadań, do rodzinnego ogrodu rekreacji i do parkingu wielopoziomowego. W związku z tym te zadania w budżecie są już zadaniami fikcyjnymi. Poprosił więc o jednoznaczną wypowiedź.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że nie wie jak w takim razie nazwać inwestycję pod nazwą lodowisko, które raz było w budżecie, raz nie było i było nawet finansowane. Dodał, że to nie jest żadna fikcja, bo w momencie złożenia wniosków alternatywnych cała sytuacja jest, jak gdyby zamrożona. Taka sama sytuacja powstaje w budżecie. W związku z czym nie ma tu żadnego problemu. Z tego tytułu miasto nie ponosi konsekwencji ani nie ma żadnych profitów. Jest to sytuacja zupełnie neutralna.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk odnosząc się do przedmiotowej uchwały i jej autopoprawki wskazał na łączną kwotę 20 mln zł pożyczki oraz na kwotę 1,6 mln zł, która dokładamy do komunikacji miejskiej. Co więcej taką podobną decyzję będzie musiała Rada podjąć jeszcze co najmniej raz. Dodał, że bezpłatna komunikacja została wprowadzona zarządzeniem prezydenta bez zgody rady. Wprowadzono ją bez kompletnego przygotowania, rozmawiano o tym na sesji, wtedy proponował przygotowanie niezbędnych dokumentów, tak aby określić cele, określić środki potrzebne do realizacji tych celów oraz mierniki i wskaźniki. Uznał, że obecna komunikacja jest niedopasowana do wielu mieszkańców, co więcej jej nie da się dopasować do potrzeb wszystkich mieszkańców. Celem bezpłatnej komunikacji nie jest tylko jeżdżenie za darmo, ale osiągnięcie jeszcze innych celów. Pytanie jest czy osób teraz jeździ więcej? Nikt tego nie mierzy, więc tego nie wiemy. Uznał więc, że u nas podobnie jak w innych gminach zrobiono to pod wybory. Dalej wskazał, że szacuje, że na koniec 2024 r. łącznie będzie trzeba 11 mln zł na komunikację miejską. Nikt tego nie monitoruje. Oczekuje więc od Prezydenta Miasta i od służb miejskich, aby pochyli się jeszcze raz nad tym tematem, określenia celów, dla których zostało to wprowadzone, określenia sposobu monitorowania tego. Przewiduje, że w listopadzie Prezydent Miasta wystąpi do Rady Miasta o kolejne środki. Następnie z uwagi na pozytywne opinie komisji i brak chętnych do dalszej dyskusji zarządził głosowanie najpierw autopoprawki, a później całej uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia autopoprawki nr 1 do projektu uchwały w sprawie zmiany budżetu miasta na 2024 rok.

Wyniki głosowania

ZA: 13, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 6, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (13)

Marian Czerner, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

WSTRZYMUJĘ SIĘ (6)

Marcin Fica, Magdalena Kusy, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Dawid Waćławczyk, Roman Wałach

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie zmiany budżetu miasta na 2024 rok wraz z autopoprawką.

Wyniki głosowania

ZA: 13, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 6, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (13)

Marian Czerner, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

WSTRZYMUJĘ SIĘ (6)

Marcin Fica, Magdalena Kusy, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/46/2024** w sprawie zmiany budżetu miasta na 2024 rok.

6. Uchwała w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.

- Radna Magdalena Kusy zapytała czy w wieloletniej prognozie finansowej nastąpiła zmiana nazw tych dwóch zadań.
- Skarbnik Miasta Maria Wieczorek-Juzwiszyn przekazała, że parking i rodzinny ogród rekreacji nie ulegają zmianie ani w budżecie, ani w wieloletniej prognozie finansowej. Zmiany w WPF-ie dotyczą przede wszystkim tych 25 budynków z miejskiego zasobu.
- Radna Ludmiła Nowacka przekazała, że Komisja OKSRiOS zaopiniowała pozytywnie projekt przedmiotowej uchwały.
- Radny Marcin Fica przekazała, że Komisja GMOŚiBP zaopiniowała pozytywnie projekt przedmiotowej uchwały.
- Radna Justyna Henek-Wypior przekazała, że Komisja RGBiF zaopiniowała pozytywnie autopoprawkę jak i projekt przedmiotowej uchwały.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na pozytywne opinie komisji i brak chętnych do dalszej dyskusji zarządzi głosowanie autopoprawki i później całej uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia autopoprawki nr 1 do projektu uchwały w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.

Wyniki głosowania

ZA: 15, PRZECIW: 1, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 3, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (15)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

PRZECIW (1)

Dawid Waclawczyk

WSTRZYMUJĘ SIĘ (3)

Magdalena Kusy, Dariusz Polowy, Roman Wałach

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej wraz z autopoprawką.

Wyniki głosowania

ZA: 15, PRZECIW: 2, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 2, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (15)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

PRZECIW (2)

Magdalena Kusy, Dariusz Polowy

WSTRZYMUJĘ SIĘ (2)

Dawid Waclawczyk, Roman Wałach

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/47/2024** w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.

7. Uchwała w sprawie udzielenia dotacji celowej na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na pozytywne opinie komisji i brak chętnych do dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia uchwały w sprawie udzielenia dotacji celowej na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Wyniki głosowania

ZA: 18, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 1, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (18)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Piotr Żurawik

WSTRZYMUJĘ SIĘ (1)

Alan Wolny

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/48/2024** w sprawie udzielenia dotacji celowej na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

8. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr L/732/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie Regulaminu udzielania dotacji na zadania ujęte w Programie ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Racibórz na lata 2023-2028 realizowane w budynkach mieszkalnych.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na pozytywne opinie komisji i brak chętnych do dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr L/732/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie Regulaminu udzielania dotacji na zadania ujęte w Programie ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Racibórz na lata 2023-2028 realizowane w budynkach mieszkalnych (po konsultacjach).

Wyniki głosowania

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (19)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/49/2024** w sprawie zmiany Uchwały Nr L/732/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie Regulaminu udzielania dotacji na zadania ujęte w Programie ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Racibórz na lata 2023-2028 realizowane w budynkach mieszkalnych.

9. Uchwała w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz kandydatów na strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Miasta Racibórz za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na pozytywne opinie komisji i brak chętnych do dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia uchwały w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz kandydatów na strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Miasta Racibórz za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu (po konsultacjach).

Wyniki głosowania

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (19)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/50/2024** w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz kandydatów na strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Miasta Racibórz za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.

~~10. Uchwała w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar w jednostce strukturalnej Śródmieście w Raciborzu, zatwierdzonego Uchwałą Nr XLIII/651/2006 Rady Miasta Racibórz z dnia 24 maja 2006 r.~~

(punkt zdjęto z porządku obrad)

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk zarządził 10 minutową przerwę. Przerwa od godz. 17:13 do godz. 17:26.

11. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności działek gruntu położonych w Raciborzu przy ul. Mikołowskiej.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na pozytywne opinie komisji i brak chętnych do dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności działek gruntu położonych w Raciborzu przy ul. Mikołowskiej.

Wyniki głosowania

ZA: 17, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 4

Wyniki imienne:

ZA (17)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik
NIEOBECNI (4)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny, Justyna Poznakowska, Dawid Waclawczyk

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/51/2024** w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności działek gruntu położonych w Raciborzu przy ul. Mikołowskiej.

12. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Cieszyńskiej.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na pozytywne opinie komisji i brak chętnych do dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Cieszyńskiej.

Wyniki głosowania

ZA: 18, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 3

Wyniki imienne:

ZA (18)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik
NIEOBECNI (3)

NIEOBECNI (3)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny, Justyna Poznakowska

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/52/2024** w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Cieszyńskiej.

13. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności działki gruntu położonej w Raciborzu w obrębie ulicy Opawskiej.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na pozytywne opinie komisji i brak chętnych do dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności działki gruntu położonej w Raciborzu w obrębie ulicy Opawskiej.

Wyniki głosowania

ZA: 18, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 3

Wyniki imienne:

ZA (18)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (3)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny, Justyna Poznakowska

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/53/2024** w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności działki gruntu położonej w Raciborzu w obrębie ulicy Opawskiej.

14. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności działki gruntu położonej w Raciborzu przy ulicy Staszica.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na pozytywne opinie komisji i brak chętnych do dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia uchwały w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności działki gruntu położonej w Raciborzu przy ulicy Staszica.

Wyniki głosowania

ZA: 18, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 3

Wyniki imienne:

ZA (18)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (3)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny, Justyna Poznakowska

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/54/2024** w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności działki gruntu położonej w Raciborzu przy ulicy Staszica.

15. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy części nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Browarnej 5 i 7.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na pozytywne opinie komisji i brak chętnych do dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy części nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Browarnej 5 i 7.

Wyniki głosowania

ZA: 18, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 3

Wyniki imienne:

ZA (18)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (3)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny, Justyna Poznakowska

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/55/2024** w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy części nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Browarnej 5 i 7.

16. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr LXVII/957/2023 Rady Miasta Racibórz z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz na 2024 rok.

- Radny Henryk Mainusz przekazał, że ta zmiana wynika z problemu jakiego doświadczają mieszkańcy wielu ulic zalewanych przez wody opadowe płynące z pól. Następnie poprosił o odtworzenie krótkiego filmu obrazującego jak asfaltowa ulica na Ocicach zamienia się w strumień wody. To samo jest na Starowiejskiej, gdzie woda przelewa się aż do ul. Mariańskiej. W Studziennej jest podobnie podczas ulewy. Trzeba więc bardzo poważnie zająć się tym problemem. W związku z tym Komisja Rewizyjna zgodnie postanowiła zająć się sprawdzeniem poczynionych do tej pory prac. Dodał, że dyskutowano też o przekroju tych rur odprowadzających wodę.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że Komisja Rewizyjna przyjrzy się temu, co jest, co było zrobione, co było planowane. Spróbuje to ocenić i przygotować to Radzie do dyskusji. Bo temat rzeczywiście jest poważny. Mamy falę upałów i trzeba się spodziewać, że skutkiem tych upałów będą kolejne ulewy.
- Radny Marcin Fica zwrócił uwagę, że kontrola ma zacząć się w czwartym kwartale.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że nic nie stoi na przeszkodzie, aby Przewodniczący zrobił szybciej spotkanie.
- Radny Michał Fita uznał, że temat jest na tyle poważny, że to nie tylko Komisja Rewizyjna, ale być może powinniśmy w szerszym gronie ten temat omówić. Może warto to wrzucić w plan pracy Rady przyszłego roku po wynikach pracy komisji albo po prostu jeszcze zorganizować jakieś spotkanie. Dodał, że chętnie weźmie w nim udział.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że najpierw trzeba to spróbować ocenić. Były tam jakieś dokumenty przygotowywane. Trzeba zobaczyć, co jest już zrobione, co jest jeszcze planowane i spróbować to ocenić. Potem rzeczywiście tematem szerzej powinna zająć się Rada.
- Radny Marian Czerner przekazał, że proponuje rozszerzenie tego punktu nie tylko o to zalewanie z pól, ale też bardzo wielu mieszkańców ma zalane piwnice. To też jest jakby połączone z problemem opadowym i odprowadzania tych pól.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk uznał, że Biuro Zarządzania Kryzysowego zapewne będzie wstanie wyspecyfikować zasięg tego problemu. Następnie z uwagi na brak dalszych zgłoszeń do dyskusji zarządził głosowanie uchwały.
- **Głosowano w sprawie:**
przyjęcia Uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr LXVII/957/2023 Rady Miasta Racibórz z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz na 2024 rok.

Wyniki głosowania

ZA: 18, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 3

Wyniki imienne:

ZA (18)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (3)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny, Justyna Poznakowska

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/56/2024** w sprawie zmiany Uchwały Nr LXVII/957/2023 Rady Miasta Racibórz z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz na 2024 rok.

17. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/4/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie wyboru przewodniczących komisji Rady Miasta Racibórz.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że uchwała ta dotyczy konkretnie wyboru Przewodniczącego Komisji Gospodarki Miejskiej, Ochrony Środowiska i Bezpieczeństwa Publicznego. Będąc przy głosie zaproponował kandydaturę radnego Marcina Ficy.
- Radny Marcin Fica wyraził zgodę.
- Przewodniczący Radny Mirosław Lenk z uwagi na brak innych kandydatur zarządził głosowanie najpierw samego wyboru, a następnie całej przedmiotowej uchwały.

Głosowano w sprawie:

wyboru radnego Marcina Ficy na Przewodniczącego Komisji Gospodarki Miejskiej, Ochrony Środowiska i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Miasta Racibórz.

Wyniki głosowania

ZA: 17, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 2, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (17)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

WSTRZYMUJĘ SIĘ (2)

Dariusz Polowy, Dawid Waclawczyk

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr I/4/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie wyboru przewodniczących komisji Rady Miasta Racibórz wraz z uzupełnieniem wcześniej dokonanego wyboru.

Wyniki głosowania

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (19)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/57/2024** w sprawie zmiany Uchwały Nr I/4/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie wyboru przewodniczących komisji Rady Miasta Racibórz wraz z uzupełnieniem wcześniej dokonanego wyboru.

18. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/5/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Rewizyjnej i wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że radny Marcin Fica, w związku z objęciem stanowiska Przewodniczącego Komisji GMOŚiBP zrezygnował z członkostwa w Komisji Rewizyjnej. W imieniu Klubu Radnych Razem Dla Raciborza w zamian za radnego Marcina Ficę został zaproponowany radny Piotr Klima, który został członkiem tego klubu radnych.
- Radny Piotr Klima wyraził zgodę.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na brak zgłoszeń do dalszej dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr I/5/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Rewizyjnej i wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz.

Wyniki głosowania

ZA: 17, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 2, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (17)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

WSTRZYMUJĘ SIĘ (2)

Dariusz Polowy, Dawid Waclawczyk

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/58/2024** w sprawie zmiany Uchwały Nr I/5/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Rewizyjnej i wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Racibórz.

19. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/6/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Racibórz.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że radny Marcin Fica w zamian za Komisję Rewizyjną złożył deklarację pracy w Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Następnie z uwagi na brak zgłoszeń do dalszej dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

– **Głosowano w sprawie:**

przyjęcia Uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr I/6/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Racibórz.

Wyniki głosowania

ZA: 17, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 2, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (17)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik
WSTRZYMUJĘ SIĘ (2)

Dariusz Polowy, Dawid Wacławczyk

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/59/2024** w sprawie zmiany Uchwały Nr I/6/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie powołania członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Racibórz.

20. Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/7/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie ustalenia składów osobowych komisji Rady Miasta Racibórz.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że radny Piotr Klima zgłosił jeszcze akces pracy w Komisji GMOŚiBP. Następnie z uwagi na brak chętnych do dalszej dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr I/7/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie ustalenia składów osobowych komisji Rady Miasta Racibórz.

Wyniki głosowania

ZA: 18, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 1, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (18)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Wacławczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

WSTRZYMUJĘ SIĘ (1)

Dariusz Polowy

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/60/2024** w sprawie zmiany Uchwały Nr I/7/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie ustalenia składów osobowych komisji Rady Miasta Racibórz.

21. Uchwała w sprawie nadania Medalu Honorowego Miasta Raciborza Ludowemu Klubowi Sportowemu Studzienna w Raciborzu.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że wyróżnienie to jest związane z jubileuszem 120- lecia klubu. Klub opiekują się dużym obiektem miejskim, który jest miejscem wielu spotkań mieszkańców Studziennej z różnych okazji. Następnie z uwagi na brak chętnych do dalszej dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie nadania Medalu Honorowego Miasta Raciborza Ludowemu Klubowi Sportowemu Studzienna w Raciborzu.

Wyniki głosowania

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (19)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/61/2024** w sprawie nadania Medalu Honorowego Miasta Raciborza Ludowemu Klubowi Sportowemu Studzienna w Raciborzu.

22. Uchwała w sprawie skargi na działalność Dyrektora Miejskiego Zarządu Budynków w Raciborzu.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że jest to skierowanie skargi do Komisji SWiP. Następnie z uwagi na brak chętnych do dalszej dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie skargi na działalność Dyrektora Miejskiego Zarządu Budynków w Raciborzu.

Wyniki głosowania

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (19)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (2)

Katarzyna Dutkiewicz, Dominik Konieczny

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/62/2024** w sprawie skargi na działalność Dyrektora Miejskiego Zarządu Budynków w Raciborzu.

23. Uchwała w sprawie uznania skargi na działalność Kierownika Raciborskiego Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za bezzasadną.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że wcześniej Komisja SWiP uznała skargę za bezzasadną i takie stanowisko przedkładał Radzie. Następnie z uwagi na brak chętnych do dalszej dyskusji zarządził głosowanie uchwały.

Głosowano w sprawie:

przyjęcia Uchwały w sprawie uznania skargi na działalność Kierownika Raciborskiego Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za bezzasadną.

Wyniki głosowania

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (19)

Marian Czerner, Marcin Fica, Michał Fita, Justyna Henek-Wypior, Piotr Klima, Magdalena Kusy, Mirosław Lenk, Henryk Mainusz, Ludmiła Nowacka, Julia Parzonka, Dariusz Polowy, Justyna Poznakowska, Paweł Rycka, Justyna Święty-Ersetic, Dawid Waclawczyk, Roman Wałach, Adam Witecki, Alan Wolny, Piotr Żurawik

NIEOBECNI (2)

Rada podjęła **Uchwałę Nr IV/63/2024** w sprawie uznania skargi na działalność Kierownika Raciborskiego Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za bezzasadną.

24. Sprawozdanie Prezydenta o pracach realizowanych w okresie międzysesyjnym.

- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przedstawił informację o pracach realizowanych w okresie międzysesyjnym. Lista omówionych wydarzeń stanowi **zał. Nr 2** do protokołu. Następnie przedłożył do protokołu informacje o realizacji uchwał Rady Miasta poprzedniej kadencji oraz bieżącą realizacją uchwał Rady Miasta i zarządzeń Prezydenta Miasta obecnej kadencji. Niniejsze informacje stanowią **zał. Nr 3** do protokołu.

25. Wolne wnioski i informacje.

- Radny Piotr Klima przekazał, że zbliża się termin otwarcia nowego dworca w budynku PKP. Bardzo żałuję, że mimo moich wielokrotnych wystąpień władza wykonawcza poprzedniej kadencji nie zechciała konsultować sprawy z kolejarzami w służbie czynnej i na emeryturze. Nie rozumiem, dlaczego nie zostali zaproszeni do konsultacji projektu, ale nie byli informowani o kolejnych etapach prac. Pozwolę sobie na kilka uwag i propozycji. Punkt pierwszy. Przed wakacjami rozmawialiśmy w muzeum w gronie jego pracowników i działaczy TMZR o uhonorowaniu pamięci Pana Mecenas Pawła Newerli. Niezwykle zasłużonego badacza historii ziemi raciborskiej. Zgłosiłem wówczas propozycję, aby była to ławeczka z jego postacią. Wywiązała się dyskusja. Pomysł został zaakceptowany. Były propozycje, aby usytuować ją przed wejściem do muzeum lub siedzibą TMZR z uwagi na związki Pana Newerli z tymi podmiotami. Dziś chciałby zgłosić propozycję, aby ławeczka ta stała przed dworcem PKP na linii dworzec, poczta lub dworzec, hotel. Pomysł ten podsunął mi Pan Redaktor Grzegorz Wawoczny, który twórczo współpracował z Panem Mecenasem przez wiele lat. Drugi punkt. Chciałbym jeszcze zadać kilka pytań w sprawie dworca. Czy planowane uroczyste otwarcie odbędzie się w Dniu Kolejarza? Czy zostaną zaproszeni kolejarze w służbie czynnej i emerytowani? Kto będzie zaproszony z władz państwowych i resortu komunikacji? Czy będą zaproszeni kolejarze z Austrii, Czech, Czechosłowacji dawnej, Niemiec i Węgier. Czyli z krajów, dokąd jeździły pociągi pasażerskie z Raciborza od połowy XIX wieku? Czy przewiduje się odznaczenie zasłużonych kolejarzy i budowniczych dworca? Jaki będzie los obrazu świętej Katarzyny? Patronki kolejarzy, który był usytuowany na pierwszym peronie i towarzyszył kolejarzom oraz podróżnym przez wiele ostatnich lat? Czy moglibyśmy przystosować jedno z pomieszczeń na kaplicę dworcową? Z pewnością korzystaliby z niej kolejarze i podróżni. Na wzór kaplic na lotniskach. Byłaby to pierwsza w Polsce kaplica na dworcu kolejowym. Jak zamierzamy wykorzystać dworzec dla wizerunku i promocji Ziemi Raciborskiej. Czy możemy jeszcze dyskutować o funkcjach dworca i jego wykorzystaniu? Między innymi punkt informacji turystycznej oraz informacje o wydarzeniach na terenie Ziemi Raciborskiej, punkt informacyjny służb mundurowych o możliwości pełnienia służby. Co z warunkami obsługi podróżnych z małymi dziećmi oraz niepełnosprawnych ruchowo, wzrokowo, słuchowo i innych przypadkach? Czyli wytyczone drogi dojścia, bezpieczne perony, windy, ruchome schody, znaki graficzne, pętle akustyczne, punkt pierwszej pomocy medycznej. Co z przechowalnią bagażu i wypożyczaniem rowerów, samochodów i tym podobnie? Czy przewidziano instalację miniaturowej kolejki jeżdżącej po terenie z miniaturowymi zabudowaniami? Szczególnie ważne dla dzieci. Czy przewidziano izbę muzealną, gdzie byłyby eksponowane kolejarские pamiątki. Czy dojdzie do sprowadzenia parowozu i usytuowania go obok peronu trzeciego?
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że pierwsza generalna uwaga jest taka, że 95% tych wszystkich uwag odnosi się do władz Polskich Kolei Państwowych, a nie do miasta, ani

innych tutaj instytucji. Rzeczywiście nie są mi znane przyczyny, dla których poprzednie władze Miasta Raciborza nie zadbały o to, żeby na dworcu była kaplica. Ilość funkcji, którą Pan był uprzejmy wymienić, rzeczywiście jest imponująca i pewnie, każda z nich by się przydała. Prawdopodobnie nasz dworzec by przypominał wtedy bardziej Pałac Kultury i Nauki niż ten dworzec, który możemy zobaczyć, którego budowa się kończy. Więc, jak najbardziej prześlemy te uwagi do tych wszystkich, którzy jeszcze w tym zakresie mogą udzielić odpowiedzi. Dodał, że ubolewa bardzo, że przy tej okazji nie zrobiono od razu tego, co jest na zapleczu dworca, czyli peronów. Ale rozumie, że tu akurat jest to rzecz, która jest uzależniona nie od miasta, tylko od PLK-PKP.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że jeździmy po torach PKP-PLK, korzystamy zaś z dworców PKP Nieruchomości. PKP ma jeszcze ileś innych spółek. Bo za energetykę odpowiada PKP Energetyka i tak dalej.
- Radny Dariusz Polowy przekazał, że związku z informacją o przygotowanym przez Pana Prezydenta przetargu na odbiór odpadów komunalnych dla Miasta Racibórz na lata 2025-2027 prosi prosił o informację jakie względy zdecydowały o tym, że nie skorzystano z możliwości udzielenia zamówienia w trybie in house Miejskiej Spółce Komunalnej, Przedsiębiorstwo Komunalne. Nasze PK świadczy te usługi od 2022 roku, gdy wygrało przetarg na trzy lata. Zarówno cena, jak i jakość usług jest dla mieszkańców korzystna i tak jest przez nich oceniana. Wyniki finansowe spółki wskazują, że także PK korzysta na tym kontrakcie. Mając dobrze działający system odbioru odpadów oraz własną firmę, która to realizuje, najkorzystniejszym rozwiązaniem jest zastosowanie trybu in-house. Wykorzystanie tej drogi dałoby korzyść zarówno gminie, mieszkańcom, jak i spółce miejskiej. Poprzedni przetarg wykazał jaki jest realny poziom kosztów, stąd nie zachodzi ryzyko, aby oferta PK była nieadekwatna. Realizacja tej usługi przez miejską spółkę doprowadziła do znaczącego obniżenia opłaty dla mieszkańców. Przypomnę, że mieszkańcy Raciborza mają najniższą opłatę za odpady komunalne w regionie. Następnie przekazał, że w związku z pojawiającymi się w przestrzeni publicznej wypowiedziami szanownego Pana Prezydenta oraz Radnych dotyczących sytuacji finansowej Miasta Racibórz, prosi bardzo o przygotowanie wyników wszystkich naszych spółek komunalnych za ostatnie sześć miesięcy i porównawczo te sześć miesięcy z poprzedniego roku, a także jeśli to nie sprawi kłopotu także za koniec roku 2022 i 2023, tak. Żeby zobaczyć jak sobie nasze spółki teraz radzą. Trzecia sprawa. W związku z dyskusją jaką odbyła się na ostatniej sesji Rady Powiatu dotyczącą raciborskiego PKS-u pojawiła się też kwestia połączenia PKS-u i PK. Poprosił więc o informację dotyczącą tych planów, bo okazało się, że tam dosyć zaawansowane jakby prace się toczą. Czy Pan Prezydent coś o tym wie?
- Prezydent Miasta Dariusz Polowy przekazał, że na wszystkie pisemne interpelacje i zapytania odpowiemy na piśmie. Szczególnie jeśli chodzi o odbiór odpadów. Zapewnił jednak, że nie jest naszą intencją, nie było, nie jest to, żeby w jakikolwiek sposób zbieranie odpadów w istotny sposób różniło się jakby od tego systemu, który aktualnie obowiązuje. Natomiast szczegóły to przedstawimy rzeczywiście na piśmie. Co do pojawiających się w przestrzeni publicznej informacji na temat stanu budżetu przekazał, że dzisiaj biorąc udział w sesji Rady Miasta, zmienialiśmy między innymi budżet. W tymże zmieniającym się budżecie dokładaliśmy nieustannie do komunikacji, oświaty i tak dalej. Nie robiliśmy tego, jak doskonale wszyscy wiemy, bo mieliśmy taką fantazję, tylko z tego powodu, że uchwalony budżet na początku roku nie zapewniał, środków na funkcjonowanie między innymi oświaty, schroniska dla zwierząt, komunikacji miejskiej. W szczegółach odpowie na piśmie, również, gdy chodzi o wyniki spółek. Oczywiście to jest też bardzo istotny element, ale też trzeba pamiętać, że miasto posiada swój własny budżet, a spółki są odrębnymi podmiotami prawa handlowego. W związku z czym ich wyniki mogą się oczywiście przekładać w jakimś wąskim zakresie na sytuację budżetu miasta. Jeżeli chodzi o PKS to pamięta, że w kampanii wyborczej była mowa o tego typu rozwiązaniach. W tej chwili to analizujemy i rozmawiamy. Nie ma żadnych jeszcze przesądzeń, czy takich daleko idących działań, które miałyby powodować, że jakby jest już o czym rozmawiać na

forum Rady Miasta. Jeżeli rzeczywiście w tym kierunku by to miało pójść, to ja będę Państwa na bieżąco informował.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że Powiat ma chyba nieco inny problem niż my w tej kwestii. Niemniej warto o tym podyskutować, może nie teraz. Wiem, że Rady Gmin zachęcane są do podejmowania stosownych uchwał. Chodzi o dokładanie się do komunikacji powiatowej. My takie propozycje mieliśmy już od dawna. My jednak mamy te systemy dość odrębne i teraz nawet łączenie bezpłatnej komunikacji miejskiej z płatną, powiatową, nic pewnie nie jest niemożliwe w teorii. Rozmawiać pewnie trzeba, a co z tego wyjdzie, to Pan Prezydent nas pewnie poinformuje.
- Radny Roman Wałach przekazał, że chce nawiązać do odpowiedzi na moją interpelację dotyczącą budowy hali sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym numer 4 w Raciborzu. W odpowiedzi jest takie zdanie. „Mając na względzie ważność zadania będę występował w kolejnych programach Ministerstwa Sportu i Turystyki o dofinansowanie budowy boiska”. Chciałby więc uściślić, czy mówimy ciągle o tym samym obiekcie?
- Zastępca Prezydenta Miasta Michał Kuliga przekazał, że mówimy o Studziennej, o hali.
- Radny Roman Wałach przekazał, że wiadomo jaki wynikiem zakończył się przetarg, ale była też kwestia pewnych rozmów z ministerstwem dotyczących technologii wykonania budynku. Czy na ten moment Państwo nie prowadzicie żadnych prac związanych z optymalizacją projektu i ten projekt jest zupełnie zawieszony? Czy też jest jakaś akcja z Państwa strony i dalej traktujecie to Państwo jako ważne zadanie.
- Zastępca Prezydenta Miasta Michał Kuliga przekazał, że udzieli Panu odpowiedzi na piśmie oczywiście, żeby to było wszystko tutaj jasne i klarowne, żeby nie było żadnych niedopowiedzeń i niedomówień.
- Radny Roman Wałach wskazał, że jest to obietnica wyborcza Pana Prezydenta i myślę, że tutaj będziemy się wszyscy trzymali razem i parli do tego, żeby ten projekt został zrealizowany.
- Radna Magdalena Kusy przekazała, że pierwszą sprawę ma do Pani Wiceprezydent. Na jednej z poprzednich sesji Radny Wałach podjął temat remontu mostu na ulicy Piaskowej. Czas, w jakim będzie wyłączona ta droga z użytku, będzie naprawdę trudny dla naszej gminy. Prośba, aby trzymać rękę na pulsie, aby spróbować podjąć próbę skoordynowania remontu tego mostu z remontem wiaduktu kolejowego? Żeby nie było tak, że będziemy mieli rok zamkniętą drogę, po czym znowu na rok ją zamkniemy, aby remontować wiadukt. Oczywiście wiemy, że te rozmowy nie są całkowicie od nas zależne, ale bardzo prosi o pilnowanie tego tematu. Druga sprawa to zapytanie na piśmie do Pana Prezydenta o budżet obywatelski. Do coraz większej ilości Radnych dochodzą głosy, że projekty budżetu obywatelskiego, które powinny być realizowane w tym roku, zostają przekładane na lata kolejne. Przykładem jest niewielki projekt za 30 tysięcy na Osiedlu Obora, ławki. Po prostu nie wiem z jakich przyczyn nie może być zrealizowany zgodnie z harmonogramem. Pytam więc, które ze zwycięskich projektów budżetu obywatelskiego przeznaczone do realizacji w bieżącym roku zostały przeznaczone na 2025 rok. Proszę o wymienienie nazw tych projektów oraz przyczyny braku realizacji zgodnie z harmonogramem. Czy są projekty zagrożone całkowitym wyłączeniem z realizacji? Jakie są plany Pana Prezydenta odnośnie obecnej edycji budżetu obywatelskiego? Czy to oznacza, że projekty z obydwu edycji będą realizowane w 2025 roku, bo nastąpi taka kumulacja? Czy niestety będziemy mieli do czynienia z kolejnymi przesunięciami. Mieszkańcy na to czekają. To są dla nich ważne sprawy. Byli zaangażowani w cały proces, do którego miasto ich bardzo zachęca. Poprosiła o odpowiedź na piśmie. Następnie przekazała uwagę do Pana Przewodniczącego, bo nie wie, z kim Pan Przewodniczący ustala godzinę zakończenia sesji. Dobrze abyśmy jednak pochylili się nad tym statutem. Dodała, że takie nieustanne popędzanie po prostu odbiera powagę tej sesji.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że nie wszystko co mówił nie powinno być tak formalnie odbierane. Nie zamierza nikomu odbierać głosu w dyskusji ani skracać sesji. Jeśli będziemy mieli potrzebę obradowania do nocy, to będziemy to zwyczajnie robili. Chodziło mu

bardziej o uporządkowanie zabierania głosu. Przeprasza, jeśli źle to jakoś ujął, to nie było jego intencją sygnalizowanie, że będziemy tutaj coś skracać. Tak, to są ważne kwestie, powinniśmy poświęcić tym kwestiom tyle czasu, ile należy im poświęcić. Przeprasza, jeśli źle się wyraził w tej kwestii.

- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że oczywiście odpowie na piśmie. Niemniej po raz kolejny przypomniał, że oczywiście projekty budżetu obywatelskiego są niezwykle ważne. One czasami napotykają różnego rodzaju przeszkody techniczne. Pomimo tego, że nim są dopuszczane, są jakoś sprawdzane, ale później niejednokrotnie też wychodzą określone problemy. Ale podstawowym problemem jest stan budżetu Miasta Raciborza. Będzie to tyle razy powtarzał, ile razy będziecie Państwo o to pytać. Dodał, że my dzisiaj w sierpniu musimy dokładać pieniądze po to, żeby nauczyciele i pracownicy oświaty dostali w październiku wypłaty. Czy to jest normalne? To nie jest normalne. W związku z czym proszę zrozumieć, że jeśli zdarza się tak, że my jakieś wydatki staramy się przełożyć, to nie robimy tego dla jakiegoś kaprysu, czy z jakiegoś tam innego powodu, tylko z ważnych powodów finansowych. Tylko i wyłącznie. Przypomniał, że ten budżet odziedziczyliśmy po Państwu. To nie jest tak, że myśmy go, że tak powiem, własnymi rękami tutaj zrobili.
- Radna Magdalena Kusy przekazała, że na pewno Radni poprzedniej kadencji znają sobie sprawę, że dokładanie do oświaty w trakcie roku budżetowego pojawia się, każdego roku. To nie jest sytuacja niesamowicie niezwykła w tym roku budżetowym. Tak było, tak jest i niestety tak będzie. Dopóki ta baza nie zostanie w jakiś sposób uporządkowana. To już jest zadanie Pana Prezydenta. W jaki sposób uszczuplić wydatki na oświatę.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że sytuacja jest troszkę inna. Otóż po pierwsze jeszcze nie było tak, że braki nie tylko w oświacie, ale również w innych dziedzinach razem zsumowały się na kilkadziesiąt milionów złotych. Blisko sześćdziesiąt. To nie jest mała kwota przy trzystu milionowym budżecie. Do tej pory, z każdym rokiem w wyniku takiej, a nie innej gospodarki, nadwyżka budżetowa była coraz mniejsza. W tym roku była praktycznie żadna, była zerowa. Efektem takiego prowadzenia miasta jest to, że wylądowaliśmy z wydatkami bieżącymi wyższymi niż dochody. To jest cecha bankrutów. Do tego doprowadziliście i dzisiaj pytacie o różne wydatki. Chętnie będziemy je realizować, ale musimy najpierw ustabilizować budżet.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że mój następcą, kiedy obejmował urząd, na sesji wypowiedział taką kwestię dotyczącą właśnie konieczności naprawy pewnego stanu rzeczy po mnie. To było chyba milion sześćset tysięcy złotych dołożenia do oświaty. Pan Prezydent Wojciechowicz musi do tej oświaty dołożyć po objęciu swojej funkcji znacząco więcej. Więc skala rzeczywiście zmian w oświacie jest inna. Każdego roku, dokładaliśmy jeszcze również za moich czasów, za Pana również czasów. Natomiast ta skala tegoroczna jest zdecydowanie inna. Niemniej zanim zdecydujemy się robić kolejną edycję budżetu obywatelskiego, to zrealizujemy to, co mieszkańcy złożyli, co skwitowaliśmy, wybraliśmy do realizacji.
- Radny Dawid Waclawczyk przekazał, że ma trzy sprawy. Po pierwsze wniosek związany z funkcjonowaniem arboretum Bramy Morawskiej. Widzimy, że ono bardzo dobrze się rozwija. Natomiast powtórzę to, o czym mówiłem tydzień temu. Mianowicie prośba dotyczy tego, żeby mieszkańcom Raciborza zapewnić dwa, trzy kursy tam dziennie, a w weekend może kilka więcej. Dlatego że w tej chwili nie można do tego arboretum dojechać komunikacją publiczną. Natomiast dla seniorów. Natomiast seniorzy faktycznie nie jeżdżą samochodami. Prośba więc, aby ta nasza atrakcja była dostępna też dla osób po prostu bez swoich samochodów. Drugie pytanie do Pana Prezydenta, bo chyba po sześciu tygodniach wszyscy widzimy, że to zablokowanie wwożenia śmieci innych niż od Empolu nic nie dało. Śmierdzi tak, jak śmierdziało. Właściwie coraz bardziej. Mówiliśmy o tym. Teraz mówimy dużo o finansach. Wie też, że budżet miasta to budżet miasta, a budżet spółek to budżet spółek. Ale to właściwie poza pozbawieniem znacznych środków spółki R3, nic to nie dało. Natomiast Pan Prezydent w mediach informował o tym, że toczy ciągle rozmowy ze spółką Empol. Chciałby się więc

dowiedzieć czego te rozmowy konkretnie dotyczą? Czy one dotyczą też kwestii rynku wywozu śmieci? Czy dzieją się na terenie urzędu? Czy dzieją się na terenie spółki? Bo też nie ukrywa, że takie bardzo niepokojące informacje do mnie dotarły. Wydaje się, że rzeczy takiej wagi, sprawy warte miliony złotych związane z budżetem miasta powinny być załatwiane w urzędzie. Najlepiej oczywiście w obecności urzędników. Wniosek zaś jest taki, aby wpłynąć też na spółkę R3. Ona przez ostatnie lata robiła bardzo dużo takiej społecznej pracy. Te kwestie ekologiczne w szkołach, w przedszkolach, w żłobkach. Różne takie akcje realizowane razem z Urzędem Miasta, gdzie były fundowane nagrody albo pomoc organizacyjna, pomoc transportowa. Dowiedziałem się, że w zeszłym tygodniu spółka wycofała dwa i pół tysiąca złotych nagród w konkursie Zielono Mi. To jest konkurs, który od kilku lat funkcjonuje. Nagradzamy tam mieszkańców. W regulaminie podpisanym przez prezydenta miasta jest zaznaczona obecność tej spółki. Z jednej strony pozbywamy się przychodów, z drugiej strony już nawet dwóch i pół tysiąca złotych nie ma w spółce, żeby jakieś nagrody ufundować.

- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że nim zacznie się rozpowszechniać informacja, które są kłamliwe, to dobrze, aby sprawdzać takie informacje, a nie rozpowszechniać bez sprawdzenia. Ja nawet nie wiem, gdzie się mieści ta wymieniona przez Pana spółka. I nie interesuje mnie to. Nie prowadzę żadnych rozmów, z żadnymi spółkami poza urzędem miasta. Prosiłby przed używaniem takich argumentów dobrze je sprawdzić. Bo inaczej będę zmuszony do podejmowania odpowiednich kroków. Oczywiście ograniczenie przywozu śmieci polepszyło sytuację, ale nie na tyle, żeby można powiedzieć, że ona jest zadowolająca. W dalszym ciągu ten proces, który się odbywa w Empolu, szczególnie przy wysokich temperaturach jest na tyle uciążliwy, że kończy się rzeczywiście dość sporą uciążliwością dla okolicznych mieszkańców. Było kilka spotkań. Ale było takie duże spotkanie, gdzie był również Prezes Empolu. Tam rozmawialiśmy na temat hermetyzacji całego procesu, a więc takiego przeprowadzania utylizacji tych odpadów, które będą maksymalnie mniej uciążliwe dla otoczenia. Te rozmowy dały tyle, że następnie przy udziale organizacji społecznej, właściwie mieszkańców, były przeprowadzone kontrole właśnie w trakcie, kiedy te odory się ulatniały czy ujawniały. Można powiedzieć, że cały czas jesteśmy w trakcie ustalania, choć dzisiaj wszystko wskazuje na to, że proces, który jest w firmie Empol, a właściwie tak naprawdę to jego zbyt krótki czas i brak hermetyzacji jeszcze, to powoduje razem, że te odory rzeczywiście w trakcie przenoszenia tego stabilizatu na wysypisko, one się ulatniają. Dodał, że będzie powołany też zespół z udziałem radnych. Pan Przewodniczący Rady też się w tę sprawę zaangażował. Na pewno dążymy do tego, żeby ta uciążliwość została zlikwidowana całkowicie. Badamy też te wszystkie rzeczy i dokumenty, które były wydane czy opiniowane wcześniej. Jest tam troszkę niejasności, jeśli chodzi o pozwolenia zintegrowane. Można by wysnuć też taki wniosek, że w przeszłości pozwalano na skracanie tego proceduru leżakowania niejako tych w bioreaktorach. Jesteśmy w trakcie badania. Na pewno jest naszą intencją to, żeby doprowadzić do sytuacji, w której ta uciążliwość zostanie całkowicie wyeliminowana. Chociaż też mamy świadomość, że gdzieś incydentalnie coś takiego ma prawo być może zaistnieć. Ale to muszą być incydenty, to nie może być po prostu standard dnia prawie codziennego.
- Radny Dawid Waclawczyk przekazał, że jako mieszkaniec Brzezia zaprzecza, w ogóle się nie poprawiła sytuacja od tego czasu.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że rozmawiał z innymi mieszkańcami, muszą powiedzieć, że nie mówią, że jest dobrze. Mówią tylko, że się poprawiło. Ale nie twierdzą, że jest dobrze.
- Radna Justyna Henek-Wypior w imieniu mieszkańców Markowic bardzo chciałaby prosić po raz kolejny o częściową naprawę ubytków w asfalcie na ulicy Powstańców Śląskich, Hetmańskiej i kawałka ulicy Babickiej w kierunku Żytnej. Tam, gdzie poruszają się autobusy miejskie. Te ubytki już są tak głębokie, że i samochody osobowe, i autobusy umiejętnie mijają te dziury w asfalcie wjeżdżając na posesje, niszcząc zielone skwerki mieszkańców. Druga sprawa, to nawiązując do wypowiedzi przedmówcy odnośnie Arboretum, jak najbardziej przychyła się

również do tego postawionego wniosku. Niemniej dodał, że i najbliżsi sąsiedzi tego urokliwego miejsca, mają kiepski dojazd. Zwracam się więc z prośbą o remont nawierzchni ulicy Wita Stwosza, tam od wirażu, bo asfalt jest do pewnego miejsca. Tam już jest kilkadziesiąt dziur. Mieszkańcy nie chcą tam asfaltu, żeby tam poruszały się samochody, ale żeby bezpiecznie przejechać na rowerze. Równoległą ulicą do Wita Stwosza jest ulica Cypriana Kamila Norwida, która z kolei jest tak zarosnięta, że boi się wjechać tam samochodem, żeby go nie zniszczyć. Dobrze by było, aby te drogi wyrównać.

- Zastępca Prezydenta Miasta Małgorzata Rudnicka-Głowińska poprosiła, aby Radna te wszystkie drogi, o których wspomniała spisała w listę, którą prześlemy do Wydziału Dróg Miejskich, aby po kolei według pilności tych napraw można było je wykonać.
- Radna Justyna Henek-Wypior przekazała, że załączyła mapę poglądową.
- Radny Adam Witecki przekazał, że nie chciał dzisiaj o śmieciach mówić, ale Radny Waławczyk go sprowokował. Nie wie, gdzie Radny Waławczyk mieszka, on mieszkam 800 metrów od składowiska i od Empolu. Walczę z tymi dwoma instytucjami od ponad 30 lat. Ma bieżący przegląd sytuacji. Zacytował też wypowiedź mieszkańca z grupy, z poniedziałku. „Dzisiaj nie śmierdzi. Podobnie, jak w sobotę i niedzielę. Kolejny weekend bez smrodu, czwartki, czy może nawet piątki. Sięgając pamięcią do wiosny i lata ubiegłego roku. Śmierdziało wtedy ciągle. Niezależnie, czy to był świątek, piątek, czy niedziela. Taki był efekt zwożenia nam olbrzymich ilości klaki z całej Polski ...”. Następnie przekazał, że w tamtym roku wyprzywieźliście około 40 tysięcy ton śmieci na nasze miejskie składowisko. W tym roku trafi maksimum połowa tego, a jak Pan Prezydent zrobi to, co obiecał, może będzie ich jeszcze mniej. I to czuć. Od kilku dni naprawdę jest lepiej. Tym optymistycznym akcentem zakończmy w chwili obecnej dyskusję na ten temat. Druga kwestia, w której chciał wypowiedzieć to dożynki gminno-powiatowe, które odbyły się w tej dzielnicy. Należy się szacunek ich organizatorom, gdyż według jego oceny impreza wypadła bardzo dobrze. Choć mieliśmy na to bardzo mało czasu, bo niecałe dwa miesiące. Pod przewodnictwem Pana Zastępcy Prezydenta Michała Kuligi i Pani Naczelnik Karoliny Kunickiej udało się zorganizować bardzo fajną imprezę. Należą się podziękowania organizatorom ze strony społecznej Państwu Batorek oraz wszystkim mieszkańcom Brzezia, którzy byli w to zaangażowani. Podziękowania należą się też służbom mundurowym, a w szczególności strażakom z OSP Brzezie. Mieszkańcy też twierdzą, że była to bardzo dobra lokalizacja, że jest dużo miejsca, jest parking, jest swobodny dostęp i bardzo by sobie życzyli, żeby takie imprezy masowe w tym miejscu mogły być organizowane.
- Radny Marcin Fica przekazał, że zostało zorganizowane spotkanie na naszym składowisku i Empolu w dniu 12 września o godzinie 16:00. Chętni radnych mogą tam się dojechać. Dalej przekazał, że na dniach będzie realizowany remont ulicy przez dworcem PKP. W poprzedniej kadencji prosił Pana Prezydenta o spotkania z PKP Inwestycje w sprawie remontu dworca. Niestety takie spotkanie odbyło się za późno, gdy wszystko zostało już zatwierdzone. Wtedy zwracaliśmy uwagę na potrzebę miejsca dla wysiadania lub wsiadania tych, którzy przyjadą. Niestety jest tylko parking z lewej strony, wcześniej taka zatoczka była. Chodzi więc o to, aby ewentualnie z PKP to jeszcze uzgodnić i wprowadzić. .
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że na zagospodarowanie placu dworcowego myśmy nie mieli żadnego jakby wpływu. Cała ostateczna wersja zostanie zaprezentowana już po otwarciu dworca, bo planujemy tam, ma nadzieję, że budżet nam na to pozwoli, pewne zmiany. Związane w ogóle z całym placem przed dworcem, nie tylko bezpośrednio przylegającym, ale o całej ulicy Mickiewicza.
- Radny Henryk Mainusz przekazał, że już poprzedniej władzy sygnalizował kwestię nowej organizacji ruchu kołowego na Ocicach. Mamy tak zwaną górną i dolną i tam już ruch jest spory. Żadnego uregulowania, kto ma pierwszeństwo, a droga jest wąska. Trzeba coś wymyślić, albo ruchem jednokierunkowym to uregulować, albo pomyśleć o poboczach, którymi usprawnimy ruch.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że sprawdzimy, jak to wygląda.

Skontaktujemy się z Panem Radnym, aby dokładnie określić, o które ulice chodzi.

- Radna Ludmiła Nowacka przekazała, że chce przyłączyć się do tych podziękowań, gdy chodzi o dożynki. Ważne, aby podziękować mieszkańcom, dlatego, że to oni ponieśli ten trud dekoracji i wielu przygotowań. Mijamy też świadomość tego, że to nie jest dzielnica rolnicza trzeba było naprawdę wyjątkowo się postarać. Następnie podziękowała Panu Prezydentowi, który przychylił się do cyklicznej imprezy o charakterze profilaktycznym. Prośba jest o to, aby impreza miała swoją kontynuację w kolejnych latach. Jest to impreza, która wyjątkowo integruje środowisko, mając taki charakter profilaktyczny, bez alkoholu, pozwala zorganizować to trochę inaczej. Trzecia kwestia dotyczy tężni, która jest na Ostrogu i potrzeby zagospodarowania terenu zielonego wokół. Natomiast tam zostało jeszcze trochę elementów budowlanych. Przed nami rozpoczęcie roku szkolnego, a jest to też jakby element placu przed szkołą. Warto więc zadbać o to, żeby to zaplecze zostało uporządkowane.
- Wice przewodniczący Rady Alan Wolny przekazał, że tematy myślę, że zostały przyjęte. Dodał, że też przyłącza się do podziękowań dla organizatorów w sprawie dożynek.
- Radna Julia Parzonka przekazała, że w czerwcu w Arboretum mieliśmy nawalnicę. Zwaliło się 50 drzew. Arboretum było zamknięte. Chciałaby z tego miejsca podziękować wszystkim osobom, stowarzyszeniom, działaczom, którzy byli, którzy pomogli i dzięki którym Arboretum mogło się otworzyć. Przede wszystkim Pani Elżbiecie Skrzymskiej i wszystkimi pracownikami Arboretum, ale także stowarzyszeniom: Fundacja Gniazdo, Raciborski Gród Średniowieczny, Raciborskie Stowarzyszenie Strzeleckie, Stowarzyszenie Odra 1945, Opiekun Dzienny Dziupła, Opiekun Dzienny Pracownia Montessori, Raciborski OCR. Było też wiele wolontariuszy i osób prywatnych. Pokazaliśmy, że jesteśmy wszyscy razem. Pani Radna Magdalena Kusy, Pani Radna Katarzyna Dudkiewicz. Druga rzecz. Chciała pogratulować organizacji Lata z Radiem. Nie mogłam osobiście wziąć udziału, ale ma informacje od znajomych z całej Polski, którzy mówili o tym, że zrobiliśmy kawał świetnej roboty w naszym mieście. Gratulacje dla wszystkich organizatorów.
- Radny Dariusz Polowy przekazał, że nie mógł odnieść ad vocem. Niemniej chciał jedną rzecz uściślić, bo w wypowiedzi Pana Prezydenta pojawiała się informacja, że Radny Witecki jest przedstawicielem jakiegoś stowarzyszenia. Zapytał więc jakie stowarzyszenie Radny reprezentował.
- Radny Adam Witecki przekazał, że Prezydent użył złego sformułowania Jest mieszkańcem, który swego czasu został upoważniony przez ponad 400 mieszkańców do reprezentowania ich. Ma to oświadczenie na piśmie. Dodał, że nie jestem członkiem żadnego stowarzyszenia, ale tworzymy grupę mieszkańców.
- Radny Dariusz Polowy przekazał, że wybrzmiała tutaj wielokrotnie kwestia tak zwanego dokładania do oświaty, do komunikacji, do innych zadań, które gmina ma do realizacji. Rzeczywiście potwierdza, miało miejsce coś takiego, że w momencie, gdy było uroczysta sesja, gdy składał ślubowanie jako Prezydent Miasta, to zaraz po ślubowaniu musiał podpisać stosowny wniosek o zmianę w budżecie, bo rzeczywiście pensje nauczycielskie nie byłyby wypłacone wtedy. Natomiast była to praktyka i lat poprzednich i lat następnych i powiedzmy sobie szczerze nie tylko w Gminie Racibórz. Szczególnie zaś w tym roku nikt nie mógł przewidzieć tego, że pojawi się 30-procentowa podwyżka wynagrodzeń. Natomiast oczywiście można opowiadać o kilkudziesięciomilionowych brakach. Natomiast przyjdzie koniec roku, przyjdzie sprawozdanie z budżetu i wtedy rzeczywiście da się to zweryfikować, ile pieniędzy trzeba było dołożyć, ile brakowało i jaka była prawda. Po prostu należy poczekać do końca roku, a nie rozpędzać się w opowieściach, co też zresztą szanownemu Panu Prezydentowi nie przeszkadzało w szafowaniu obietnicami w kampanii wyborczej. Mimo tego, że mógł już podejrzewać, że budżet nie jest aż tak dobry, bo jest to dokument jawny. Tak doświadczony samorządowiec, jak Pan powinien był to od razu zauważyć.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że budżet bywa niedoszacowany, to oczywiście, każdy wie. Natomiast skala tego niedoszacowania, jaka jest rzeczywiście w tym

roku jest gigantyczna. To nie są moje wyliczenia. To są wyliczenia Pańskich urzędników, kiedy był Pan Prezydentem. Otóż Pańscy urzędnicy wyliczyli, że na oświatę potrzebują na 2024 rok 117 milionów. Tyle wyliczyli po korektach. Pan jako Prezydent przedłożył Radzie dokument, projekt budżetu, w którym to projekcie na oświatę przewidział Pan, uwaga, 85 milionów. Nie trzeba być Einsteinem, żeby umieć odjąć od 117, 85 i stwierdzić, że prawdopodobnie, jeżeli tyle jest potrzeba, a tyle jest zapisane w budżecie, to pozostała część po prostu brakuje. No i ona tak brakuje do dzisiaj. My co chwilę musimy uzupełniać. Można się też było posłużyć wykonaniem za rok ubiegły, czyli za rok 2023. To są dane, które każdy ma dostępne. Również przecież i Pan miał wtedy te dane i mógł Pan z nich skorzystać. Pan wie, że wykonanie za rok 2023 to około 104 miliony. Już nie mówię o tym, że ceny energii będą większe i tak dalej. Była podwyżka płacy minimalnej, to było wiadomo. Nie mówię o podwyżkach dla nauczycieli. Podwyżka płacy minimalnej już dawało skutek około 3 milionów w budżecie oświaty. O podwyżkach 30-procentowych dla nauczycieli to już w momencie uchwalania budżetu też była mowa. To już jakby wybrzmiało nawet w kampanii wyborczej. W związku przekazał, że nie ma potrzeby przerzucania się, bo nie ma to jakiegoś większego sensu. Uznajmy, że ta sytuacja budżetowa naprawdę nie jest dobra. Skoncentrujmy się na tym, żeby z tej sytuacji jakoś wyjść i to jak najmniejszym kosztem przede wszystkim dla mieszkańców. Naszym zadaniem jest, żeby budżet wyprowadzić na tak zwaną prostą. Po to, żebyśmy normalnie mogli realizować nie tylko wydatki bieżące, ale żebyśmy też zaczęli myśleć o jakichś poważnych planach inwestycyjnych. Dotacja to bardzo dobra rzecz, ale naprawdę podstawą jest mocna własna pozycja i dobra gospodarka, bo z samych dotacji i z samego tego, co się dostanie od Unii, czy od innych, czy z politycznej koniunktury, to się długo nie pojedzie. Miasta się nie buduje na jedną kadencję ani na dwie kadencje. Miasto ma trwać przez dekady, wieki. Potęgę miasta i siłę miasta buduje się w długim horyzoncie, a nie tylko na 2-3 lata.

- Radny Dariusz Polowy przekazał, że Pan Prezydent zobowiązał się do czegoś i chciał tylko to wyartykułować, że trzymam Pana za słowo, że kończymy przerzucanie się w kwestii budżetu i idziemy do przodu.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przypomniał, że i tak dopuszczamy w punkcie wolne wnioski i informacje, składanie interpelacji. Interpelacje zgodnie ze statutem i ustawą składa się pisemnie. Państwo to robią pisemnie i bardzo dobrze. Pozwalamy jeszcze, żeby te interpelacje wybrzmiały mocniej i w tym punkcie też dopuszczamy ich przedstawienie. Natomiast będziemy pilnować porządku, bo to nie jest punkt, do którego będziemy przerzucali wszystkie inne problemy i dyskusję.
- Radna Justyna Poznakowska przekazała, że tematy wybrzmiały już na sesji. Chodzi o dzielnicę Markowice. Teraz jednak chciała poprosić w kwestii rowów od strony Obory. Przez moment się tam coś zadziało, w tamtą stronę kręcili się tam ponownie. Bardziej jednak to wyglądało na inwentaryzację. Dodała, że część rowów została już zakopana, są tam zrobione kanalizacje, a część jeszcze jest normalnie odkryta. Zapytała więc jak te sprawy tam się toczą. Wskazała, że jak jest zlecane koszenie, to często nie jest to sprzątnięte. Tego nie widać, ale później to się zapewne zatyka. To wszystko spływa na dół. Druga sprawa. W czasie kampanii wyborczej było głośno o darmowej komunikacji. Super sprawa, niemniej koszty tego będziemy musieli ponieść. Chciałaby jednak zasygnalizować inny problem zgłaszany przez kierowców. Chodzi o toalety na końcach tras. Dodała, że Gmina Lyski w Raszczykach postawiła na końcu przenośną toaletę. Dalej wskazała, że coraz więcej jest też pań za kierownicą autobusów. Poprosiła więc aby spróbować ten problem u nas także rozwiązać.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że to oczywista sprawa i jest zdziwiony tym, ale oczywiście, że się tym też zajmujemy.
- Zastępca Prezydenta Miasta Małgorzata Rudnicka-Głowińska przekazała, że w kwestii tych rowów, to oczywiście wszystkie rowy na terenie całego miasta i obrębu są wpisane docelowo do kompleksowej inwentaryzacji, więc to się docelowo zadzieje. Ten rów, o którym Pani Radna wcześniej wspomniała tam od strony Obory, to ja oczywiście sprawdzę w jakim zakresie tam te

służby były, kto to był i co faktycznie tam się dzieje.

- Radny Piotr Żurawik przekazał, że w ostatnich latach miejskie billboardy oraz przystanki były wykorzystywane głównie do promocji jednej osoby. Nie chce mówić o tym co było, ale chciałby się skupić na tym, co może być. W związku z tym moje pytanie, czy byłaby możliwość wykorzystania jednego, dwóch billboardów w mieście do promocji sportowców? Przykładem może być tutaj Raciborskie Towarzystwo Wioślarskie, które w ostatnim czasie zdobyło wiele medali mistrzostw Polski. Dalej uznał, że taka promocja klubów mogłaby się przyczynić do pozyskanie sponsorów do tych klubów, co z kolei może też odciążyć budżet miasta.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że to ciekawa propozycja, bo mamy billboardy zajęte na imprezy, czasami plakaty wiszą też dość długo, bo czekają na następne. Gdyby w tym okresie wykorzystać te miejsca na pokazywanie takich ciekawych inicjatyw, to jest warte wsparcia.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że temat już był omawiany, to cenna uwaga. Mamy tu osoby, które przetały ten szlak i jakby dały wskazanie, jak ten dobry pomysł można wykorzystać. Sądzę, że czy to przystanki, czy jakieś miejskie billboardy do promowania ludzi, którzy mają jakieś osiągnięcia, zasługi w sporcie, to jest ciekawa inicjatywa.
- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk przekazał, że my to już nawet robimy promując zadania z programu. Dołożenie do tego klubów sportowych, czy stowarzyszeń to świetny pomysł.
- Zastępca Prezydenta Miasta Michał Kuliga przekazał, że na ten rozmawialiśmy już z Panią Karoliną Kunicką i z zespołem Wydziału Promocji, Kultury i Turystyki, żeby właśnie promować nasze organizacje. Żeby na tych przystankach autobusowych pokazywać, co w naszym mieście jest. Teraz pojawiła się taka ekspozycja dotycząca Raciborza. W momencie, kiedy nie będzie jakichś wydarzeń w danym miesiącu, to będziemy robić ekspozycje organizacji pozarządowych.
- Radny Piotr Żurawik przekazał, że tutaj nie muszą być wszystkie przystanki oblepione jakimś sportowcem. Wystarczy, że jeden co jakiś czas.
- Prezydent Miasta Jacek Wojciechowicz przekazał, że na koniec chciał serdecznie zaprosić Radnych na dziedziniec Zamku Piastowskiego w najbliższą niedzielę na godz. 19:00, gdzie odbędzie się koncert dla upamiętnienia 85 rocznicy wybuchu II Wojny Światowej i dla upamiętnienia 80 rocznicy Powstania Warszawskiego.

26. Zakończenie sesji.

- Przewodniczący Rady Mirosław Lenk z uwagi na wyczerpanie porządku obrad, zamknął IV sesję Rady Miasta Racibórz, godz. 19:07.

Przewodniczący Rady

Mirosław Lenk

Przygotował: Leszek Jureczko